

5216

Prof. Dr. VOJTECH TUKA

prvý rektor Slovenskej univerzity

der erste Rektor der Slowakischen Universität

primo Rettore dell'Università Slovacca

VS 216

Prof. Dr. VOJTECH TUKA

prvý rektor Slovenskej univerzity

der erste Rektor der Slowakischen Universität

primo Rettore dell'Università Slovacca

r. 1940

**Prof.
Dr. VOJTECH TUKA**

prvý rektor Slovenskej univerzity

der erste Rektor der Slowakischen Universität

primo Rettore dell'Università Slovacca

NOVÉ SLOVENSKO
DIE NEUE SLOWAKEI
SLOVACCHIA NUOVA

BRATISLAVA – PRESSBURG 1940

Kojáček Tula

INŠTALÁCIA PRVÉHO REKTORA SLOVENSKEJ UNIVERZITY

VOM FURSTEN PRIBINA BIS ZUR AMTSEINFÜHRUNG DES ERSTEN REKTORS DER SLOWAKISCHEN UNIVERSITÄT – DAL PRINCIPE PRIBINA ALL' INSEDIAMENTO DEL PRIMO RETTORE DELLA UNIVERSITÀ SLOVACCA

Putovanie Slovákov od 1100-ročného chrámu k najmladšej univerzite.

Množstvo kmeňov a národov chcelo sa osadiť v tóni našich Tatier a Karpat, obrovské vojská pradávnych Keltov, Kvádov, Sarmatov i Rímanov napájaly stáda bujných koní vo vlnách Váhu, Nitry, Hrona, aby ich potom poniesly do urputných bitiek o vlastníctvo podtatranských nížin. Odpadlo tu stájisice udatných, zutekaloo na stájisice zbabelých, aby tak v piatom storočí po narodení Syna Človeka opanovať mohli Slováci celý ten kraj, ktorý slovenský bol i v rabiстве Slovákov a slovenský ostal pondes, i pre budúcnosť.

Slováci už vtedy radi siahli po nekrvavej zbrani pri získavaní domova. Len čo odložit mohli meč, začali tvorivú prácu, budovať národné obydlia. Vnikli do tmavých lesnatých krajov, do opustených húťav a tam si zakladali rodiny, tam zveľaďovali svoj rod. Tam pretrpeli aj krutú porobu, uvalenú Avarmi, až do konca ôsmeho storočia. Slovenské kmene spojil potom znova knieža **Pribina**, ktorý zo staroslávneho mesta Nitry urobil srdce prastarého Slovenska. Tu, v Nitre, za panovania slovenského vladára Pribinu, v časoch slávnych slovanských viero-zvestov Cyrila a Metoda, založili roku 833 prvý kresťanský chrám na území Slovenska, prvý stánok kresťanskej kultúry, malé útočište svätej viery v obrovskom mori pohan-ských národov a štátov...

A tento jedenásťstoročný slovenský kostolík určoval v minulosti, záistfuje v prítomnosti a ukazuje do

Elf Jahrhunderte slowakischer Geschichte.

Viele Stämme und Völker stritten um das Land unter der Tatra. Gigantische Heere der Kelten, Quaden, Sarmaten und Römer tränkten ihre Pferde in der Waag, Neutra und Gran, um sie dann in harte Kämpfe zu führen, in denen Hunderttausende von Tapferen fielen und Hunderttausende von Feiglingen davonliefen. Endlich, im fünften Jahrhundert nach der Zeitwende, ergriffen die Slowaken Besitz vom ganzen Lande, welches auch in den Zeiten der Knechtschaft slowakisch war, slowakisch ist und slowakisch bleibt für alle Ewigkeit.
Kaum war der Kampf beendet, kaum war das Schwert beiseite gelegt, gingen die Slowaken an die Arbeit. Sie drangen in die dichten, dunklen Wälder ein und legten Siedlungen an. Dort überstanden sie die Herrschaft der Avaren, die bis zum Ende des achten Jahrhunderts dauerte. Die slowakischen Stämme wurden vom Fürsten Pribina wieder geeint, der das altberühmte Neutra zum Zentrum der alten Slowakei ausgebaut hat. Im Jahre 833 liess er die erste christliche Kirche auf dem Gebiete der Slowakei errichten, wo die slawischen Apostel Zyrillus und Methodius den christlichen Glauben zu predigen begannen. Diese Kirche war bei uns das erste Heim christlicher Kultur und zugleich eine kleine Insel des heiligen Glaubens im Meer des Heidentums.
Diese elf Jahrhunderte alte slowakische Kirche war, ist und bleibt ein sicherer Wegweiser in die schöneren Zukünft aller Slowaken.

Undici secoli di storia slovacca.

Molte furono le stirpi e i popoli che tentarono di insediarsi fra i Tatra e i Carpazi; le orde dei Celti, dei Quadi, dei Sarmati e gli eserciti dei Romani abbeverarono i loro fociosi cavalli alle onde del Vag, del Nitra, dello Hron, perchè essi li portassero, poi, in groppa nelle mischie furiose, combattute per contendersi il dominio delle pianure che riposano ai piedi dei Tatra. Caddero migliaia e migliaia di bravì; mille e mille vili ruppero in fuga, onde fosse permesso, nel V secolo dopo la nascita del Figlio dell'Uomo, che gli Slovacchi diventassero signori di tutta quella terra che fu e rimase slovacca anche durante la schiavitù del popolo e slovacca è oggi e sarà per tutto il futuro.
Anche a quei tempi gli Slovacchi cercavano di fissarsi in una stabile dimora. Non appena poterono deporre le armi, iniziarono un'opera di costruzione: penetrarono nei folti boschi, nelle piane deserte e incolte e vi eressero i loro focolari, vi crebbero i propri figli. In quelle terre soffrirono la dura schiavitù imposta dagli Avari, fino al secolo VIII, finchè il principe Pribina potè nuovamente riunire le tribù, facendo della vecchia, gloriosa città di Nitra, seggio e cuore dell'antica Slovacchia. E a Nitra, durante la signoria di Pribina, soggiornando i SS. Cirillo e Metodio, fu eretto nell'833 il primo tempio cristiano in terra slovacca: primo seme di cultura cristiana e di santa fede gettato in mezzo a un caos di orde e popoli barbarici.

UNIVERSITAS SLOVACA ISTROPOLITANA

budúcnosti tú bezpečnú cestu, ktorá i podnes umožňovala azda tefnístú, ale iste krásnu púť všetkých Slovákov ku krajšej budúcnosti.

Po Pribinovi údeleným kniežafom stal sa Svätopluk. Nesvornosťou jeho synov Slovensko oslabené padlo za obeť Maďarom. Prechodné zabranie Slovenska Poliakmi, po smrti Boleslava Chrabrého, nemalo dlhého trvania. Maďari pod vedením sv. Štefana okolo r. 1030 sa znova zmocnili Slovenska.

Slovensko bolo odsúdené, aby dlhé veky, skoro celé tisícročie, žilo v poddanstve, nevolnosti, rabstve tela i ducha.

Král Štefan organizoval svoj štát podľa franských vzorov, v tom však spravoval sa podľa skvelého slovenského práva. Župy, stolice, hrady, súdy, výberčie úrady organizoval tiež podľa osvedčeného príkladu slovenského. Za kráľa Štefana celé Slovensko cirkevné pripojené bolo k diecézi ostríhomskej a až v XII. storočí bolo obnovené biskupstvo nitrianske.

Po spustošení celého Uhorska Tatármi, po r. 1242, boli celkom vyplnené kraje Slovenska zafudňované v rámci kolonizácie. Množstvo neobsadenej a opustenej pôdy, bohatstvo kovov a vôbec všetkého, čo príroda tu nuká, lákalo sem všetky možné národy severu, juhu a západu, Nemcov, Čechov, Maďarov, Poliakov a Rusov. **Avšak slovenské hodnoty, predovšetkým svätú nám reč, udržuje duchovenstvo**, ktoré jednak vychovávalo slovenský ľud a jednak utvrdzovalo v starej viere a v povedomí rodu. Jezuitská univerzita Petra Pázmányho, založená v Trnave roku 1635, kým nebola prenesená roku 1780 do Budína, bola strediskom a východzou bránou slovenských kultúrnych pracovníkov, ktorí v časoch, pre Slovákov najhorších, húževnaté a neohrozené pracovali na udržaní a zachovaní dedičstva slovenského plemena v tomto kúte sveta.

Tomuto a jedine tomuto možno ďakovať, že Slováci si tu udržali svoje pozície, ba svoju prirodzenou etnickou silou zaberajú často aj maďarské kraje.

Katolícky kňaz Bernolák v 90. rokoch XVIII. storočia pokúsil sa vy-

Pribinas Nachfolger war Fürst Svätopluk. Die Zweitacht unter seinen Söhnen ist schuld daran, dass das Grossmährische Reich ein Opfer der Ungarn wurde. Nach dem Tode des polnischen Fürsten Boleslav des Tapferen, wurde die Slowakei vorübergehend durch Polen besetzt, um nachher — etwa um das Jahr 1030 — neuerdings von den Ungarn beherrscht zu werden.

Den Slowaken wurde nun eine fast 1000 Jahre währende physische und seelische Unterdrückung zuteil.

In der Organisation seines Staates folgte der hl. Stephan den fränkischen Beispielen, doch berücksichtigte er auch die slowakischen Einrichtungen. Gau, Kreise, Gerichte und Mauten wurden nach den bewährten slowakischen Beispielen organisiert. Kirchlich war die Slowakei ein Teil der Graner Diözese und erst im XII. Jahrhundert wurde das Neutraer Bistum wieder errichtet.

Nach dem Tatareneinfall im Jahre 1242, wurden die verwüsteten Landstriche der Slowakei neu besiedelt. Große Gebiete unbesetzten oder verlassenen Bodens, der Reichtum an Metallen und allem, was die Natur dem Menschen bietet, lockte Deutsche, Tschechen, Ungarn, Polen und Russen hierher. Auf die Erhaltung slowakischer Werte, insbesondere der Sprache, achtete die Geistlichkeit, die auf das Volk erzieherisch einwirkte und es in seinem Glauben und nationalem Selbstbewusstsein stärkte. Die von Peter Pázmány im Jahre 1635 in Trnava errichtete jesuitische Universität war, bevor sie im Jahre 1780 nach Buda (Ofen) übersiedelte, ein Zentrum und Ausgangspunkt slowakischer Kulturarbeiter, die in den schlimmsten Zeiten der Unterdrückung alles Slowäischen, zäh und unerschrocken an der Erhaltung des Slowakentums in diesem Eck der Welt arbeiteten.

Diesem Umstand allein ist es zu verdanken, dass die Slowaken ihre Stellungen nicht nur zu halten imstande waren, sondern dank ihrer natürlichen ethnischen Kraft auch in rein ungarische Gebiete eindrangen.

Der katholische Pfarrer Bernolák unternahm in den neunziger Jahren des XVIII. Jahrhunderts den Versuch, die Tyrnauer Mundart zur slowaki-

Questo tempio slovacco, oggi antico di 1100 anni, come lo additò nel passato, così ai giorni nostri e nel futuro ci insegna e ci mostrerà sempre quella direzione sicura che ci ha reso possibile di raggiungere, attraverso una via cosparsa di spine, sì, ma pur fulgida, il migliore avvenire del nostro popolo.

Tramontata la signoria di Pribina, la Slovacchia fu unita alla Moravia, sotto lo scettro di Svätopluk. Le discordie scoppiate tra i figli di quest'ultimo furono causa della decadenza di tutto lo Stato che, indebolito, cadde preda dei Magiari quando, agli inizi del X secolo, la Grande Moravia fu distrutta. Il dominio polacco sulla Slovacchia, dopo la morte di Boleslao il Coraggioso, ebbe breve durata: circa il 1030, i Magiari, sotto il comando di S. Stefano, si resero nuovamente padroni del territorio.

Era destino che la Slovacchia, per lunghi secoli — quasi un millennio — vivesse in schiavitù morale e materiale.

Re Stefano aveva organizzato il suo Stato secondo i modelli franchi, ma governò secondo i perfetti principi del Diritto slovacco. Province, sedi, castelli, tribunali, fisco, furono regolati in base al reggimento slovacco che servì di esempio. Durante il regno di lui la Chiesa slovacca fu aggregata alla diocesi di Ostrihom e solo nel XII secolo fu riistituito l'episcopato nitrense.

Dopo l'invasione tartara in Ungheria, dal 1242 la Slovacchia fu oggetto di continui saccheggi e metà di nuova colonizzazione. La grande quantità di terreno incolto o devastato e abbandonato, le ricchezze minerali e naturali del paese, attrassero da ogni parte, e dal Nord e dal Sud e dall'Occidente, Germani, Boemi, Magiari, Polacchi e Russi. **Ma la parola della santa fede tenne stretti fra loro gli Slovacchi, il cui clero operò a mantenere vivo il sentimento religioso e quello della razza.**

L'Università gesuita, Pietro Pazmany, fondata a Trnava nel 1635, fu centro e fortezza della cultura slovacca fino a quando, nel 1780, venne trasferita a Budin. Gli studiosi, anche nei tempi più duri e nelle epoche di più crudele oppressione di tutto ciò che era slovacco, lavorarono coraggiosamente e indefes-

Rektorské insignie, dar prezidenta Republiky Dr. Jozefa Tisu Slovenskej univerzite z príležitosti inštalačie
Die neuen Universitätsinsignien, ein Geschenk des Präsidenten der Republik an die Slowakische Universität anlässlich der Installation des ersten Rektors. — Le insegne del Rettore, offerte all'Università dal Presidente della Repubblica, Dr Jozef Tiso.

tvoril z trnavského nárečia spisovný jazyk slovenský, v ktorom tvoril svoje eposy veľký básnik utlačovaných Slovákov, Ján Hollý. Kým Ján Kollár a Pavel Jozef Šafárik užívali v svojich spisoch takzvanú biblickú reč, vytvorenú pod vplyvom českého protestantizmu, mohutný a živelný prúd slovenského ducha, vedený Štúrom, Hodžom a Hurbanom, usiloval sa o uplatnenie vlastného slovenského spisovného jazyka, ktorý by čiste zachoval všetky zvláštnosti a poklady slovenskej reči, bez cudzích vplyvov a kazov.

Boje, ktoré sa v otázke slovenčiny musely odohrávať, priamo i nepriamo podporovaly udržanie a zveľaďenie slovenských hodnôt, a tým umožnily teda aj to, aby maďarizácia, začatá menovite v XIX. storočí, ostala bez výsledkov. Zákony z rokov 1805, 1830, 1836, 1840 a 1844 postupne zavádzali do všetkých štátnych, cirkevných a samosprávnych úradov, i do škôl, maďarčinu. Za revolúcii roku 1848 Slováci v Liptovskom Sv. Mikuláši prednesli už i svoje požiadavky: žiadali svoje práva jazykové a chceli mať vlastný snem vo federalizovanom Uhorsku. Nastala perzekúcia všetkých uvedomelých Slovákov. Vodcovia hnutia museli utiecť, aby odiaľ, pomocou spravodlivých cudzincov a odhodlaných vojakov, pokúšali sa vynútiť si niektoré práva. Pokus sa nepodaril, ako i mame boli všetky prosby, hrozby a memorandá, predkladané vo veci Slovákov. Maďarizácia začala brániť najmocnejšej hradby slovenskej kultúry, Matice slovenskej, zrušila školy, zakázala časopisy a literatúru, ktorá mohla rozširovať slovenské povedomie.

Povestný zákon grófa Apponyho dovŕšil túto akciu. Andrej Hlinka roku 1906 založil Slovenskú stranu ľudovú, ktorá bojovala za práva slovenského národa. „Slovenského národa niet!“ — bola odpoveď maďarských politikov. Hlinku prenasledovali, žalárovali v povestných sedgedinských kobkách. Desiatky, ba stovky najlepších synov národa trpeli za svoj rod, „za tú našu slovenčinu!“ Trpkost osudu, strašné tragédie vodcov národa dôslednosťou zákonov prírody musely vyvoláť hnutie a vrenie najmä vtedy,

schen Schriftsprache auszugestalten. In dieser Mundart sind die Epopöen des grossen Dichters der unterdrückten Slowaken, Johann Holly, geschrieben. Während Johann Kollár und Paul Josef Šafárik ihre Werke in der sogenannten, unter dem Einfluss des tschechischen Protestantismus entstandenen, biblischen Sprache abfassten, arbeitete eine gewaltige und elementare nationale Bewegung, an deren Spitze Štúr, Hodža und Hurban standen, an der ausschliesslichen Anerkennung der eigenen slowakischen Schriftsprache. Die um die slowakische Schriftsprache geführten Kämpfe trugen direkt und indirekt zur Erhaltung und Hebung slowakischer Werte bei. Ihnen ist auch zu danken, dass die Magyarisierung, die im XIX. Jahrhundert einsetzte, erfolglos blieb. Die Gesetze von 1805, 1830, 1836, 1840 und 1844 führten in allen Ämtern und Schulen schrittweise die ungarische Sprache ein. Diese kein Mittel scheuende absichtliche Magyarisierung stoss aber auf den harten Widerstand der Intelligenz und des Volkes, die sich entschlossen dagegen stellten.

Während der Revolution im Jahre 1848 brachten die Slowaken in Liptovský Svätý Mikulaš ihre Forderungen vor. Sie verlangten ihre Sprachenrechte und einen slowakischen Landtag im Rahmen des föderativen Ungarn. Eine Verfolgung aller volksfreuen Slowaken war die Antwort. Die Führer der Bewegung mussten die Flucht ergreifen, um von jenseits der Grenzen mit Hilfe gerechter fremder und entschlossener Soldaten von den Ungarn einige Rechte zu erzwingen. Dieser Versuch misslang; ebenso vergeblich waren alle Bitten und Drohungen, alle von den Slowaken eingebrochenen Denkschriften. Die zur Förderung der slowakischen Kultur gegründete „Matica slovenská“ wurde aufgelöst, man begann Schulen zu schliessen, Zeitschriften und Bücher zu verbieten... Graf Apponyis berüchtigtes Gesetz stellte den Gipfel dieser planmässigen Entnationalisierung dar. Im Jahre 1906 gründete Andreas Hlinka die Slowakische Volkspartei, die für die Rechte des slowakischen Volkes kämpfte. „Es gibt kein slowakisches Volk“ — lautete die Antwort ungarischer Politiker. Hlinka

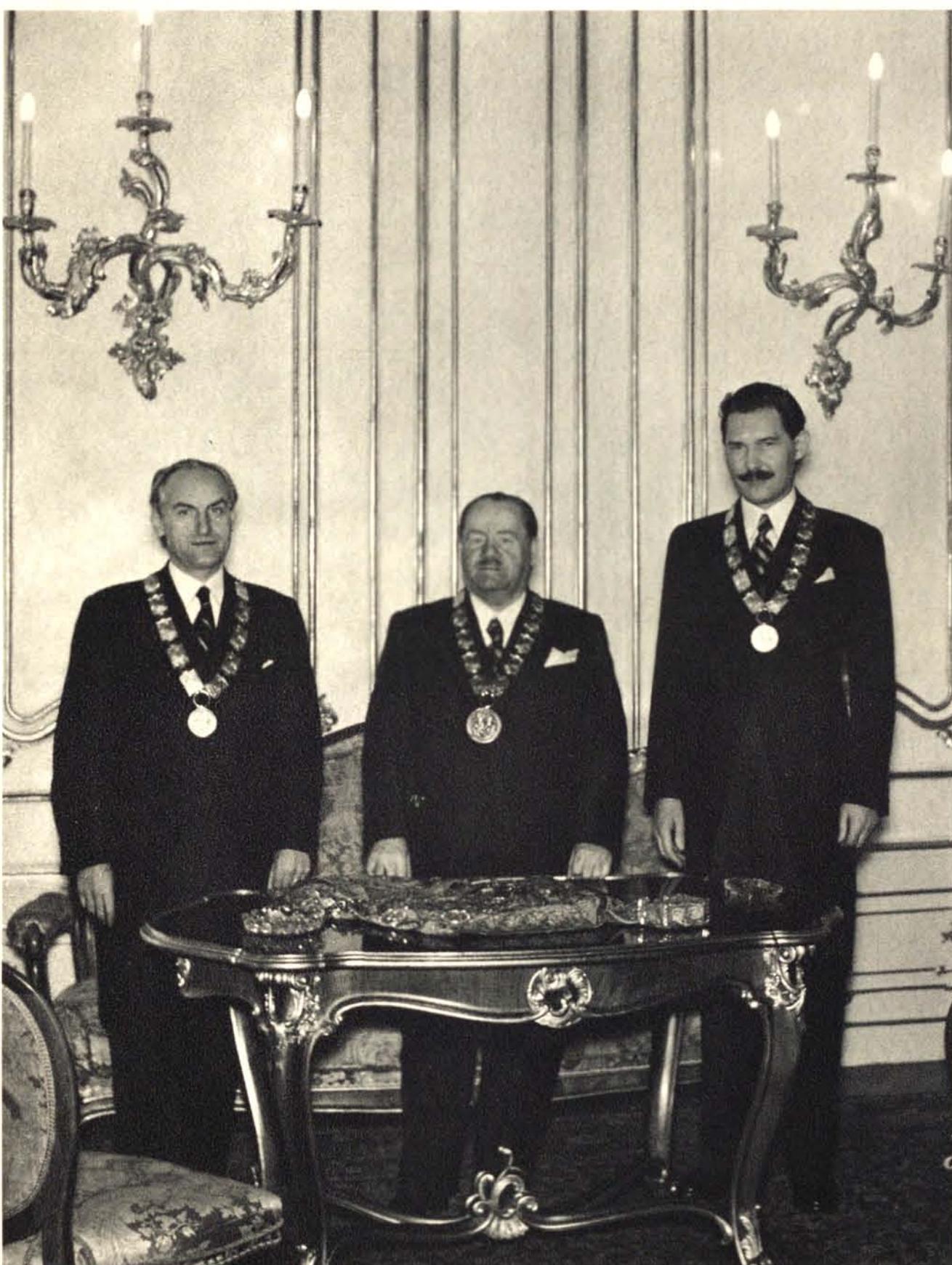
samente a conservare l'eredità e le tradizioni della stirpe.

Grazie ad essi, e solo per loro merito, gli Slovacchi poterono mantenere le proprie posizioni e, col loro potere etnico, assorbire spesso, anche terre ungheresi.

Nell'ultimo decennio del XVIII secolo, il prete cattolico Bernolák, volle fare, del dialetto di Trnava, la lingua letteraria slovacca, in cui, poi, scrisse i suoi epos il grande vate degli slovacchi oppressi Giovanni Holly.

Mentre G. Kollár e Paolo Giuseppe Šafárik usavano nei loro scritti la cosiddetta lingua biblica, creata sotto l'influsso del protestantesimo boemo, una forte corrente spirituale, partita da Štúr, Hodža e Hurban, tendeva a rafforzare sempre più l'uso della lingua scritta slovacca; unica che potesse conservare intatte, da influenze e imbastardimenti stranieri, tutte le peculiarità e la ricchezza del parlare popolare. Le lotte che si svolsero per la quistione linguistica contribuirono, in misura diretta e indiretta, a rafforzare e sviluppare i valori spirituali slovacchi e ad evitare che la magiarizzazione del paese, avesse delle conseguenze.

Le leggi degli anni 1805, 1830, 1836, 1840 e 1844 introdussero, progressivamente, la lingua ungherese negli uffici statali, ecclesiastici, privati e nelle scuole. Durante la rivoluzione del 1848, gli Slovacchi, a S. Nicola di Liptov, presentarono le loro rivendicazioni sul diritto alla lingua nazionale e a una propria Dieta, in una Ungheria federale. Fu iniziata la repressione del movimento: i capi di esso dovettero rifugiarsi all'estero dove, con l'appoggio di stranieri, animati da spirito di giustizia, e l'aiuto di coraggiosi soldati, tentarono di strappare agli Ungheresi alcune concessioni. Ma anche questi tentativi non sortirono alcun esito: vane furono tutte le preghiere, tutte le minacce. La magiarizzazione del paese portò alla chiusura della più grande fortezza della cultura slovacca: la Matica slovenská. Si abolirono scuole, si vietarono i quotidiani, fu bandita la letteratura, che poteva diffondere e mantenere viva una coscienza slovacca nel popolo. La famigerata legge del conte Apponyi segnò il vertice di questa disumana campagna. Andrea Hlinka, nel 1906, fondò il Partito popolare

J. S. dekan právnickej fakulty prof. Dr. J. Fundárek, J. M. prorektor Slovenskej university prof. Dr. Michal Šeliga a J. S. dekan lekárskej fakulty prof. Dr. Emanuel Filo.

Prof. Dr. Fundárek, Dekan der rechtswissenschaftlichen Fakultät, Prof. Dr. Šeliga, Prorektor der Slowakischen Universität und Prof. Dr. Filo, Dekan der medizinischen Fakultät. — Il Decano della Facoltà di Legge, prof. Dr. Jozef Fundárek, il Prorettore prof. Dr. Michal Šeliga e il Decano della Facoltà di Medicina, prof. Dr. Emanuel Filo.

ked slvenský ľud bolestnou prítomnosťou hnaný utiekal sa k večnému zdroju útechy Slovákov: k **Pís-mu svätému, ku krásnej a posilňujúcej literatúre slovenskej**, k nehnúcim dielam Sládkoviča, Chalupku, Bottu, Kalinčiaka, Hurbana Vajanského, Kukučina a P. O. Hviezdoslava. „**čo sto vekov bludných hodlalo, zvrne doba!**“ — veštil slvenský básnik. Svetová vojna a pád Rakúsko-uhorskej monarchie umožnily, aby po húževnejtej práci Slovákov tu i v zahraničí vymanilo sa Slovensko z rámca štátu, ktorý cez tisíctročie nevedel priznať právneho práva Slovákom. **Roku 1918 v ďalekom Pittsburghu vyhlásili Slováci pred celým svetom, ako si žiadajú žiť, ako svoj rod zachovávať a ako prispieť k všeobecnej kultúre sveta.**

Nebezpečenstvo maďarizácie bolo navždy odvrátené, lenže už hneď na začiatku spolužitia s národom českým v spoločnom štáte ukázalo sa, že v tomto novom štátom útvare práve tak málo pochopenia bolo pre priznanie individuálneho života Slovákom, ako u nepribuzného národa maďarského. Oba považovaly Slovákov za nejestvujúci národ. **Oso-bitného slvenského národa niet! — znala teraz zásada** tých, ktorí chceli všetkými prostriedkami a pomôckami opanovateľov stvorí a splodí **monštrum: národ československý!** A Andrej Hlinka musel znova vykročiť z tichej farskej kúrie ružomberskej, aby obnovil Slovenskú stranu ľudovú, ktorá bude bojať proti novým „československým“ nežičlivcom slovenského národa práve tak nekompromisne, ako na začiatku tohto stočia bojovala odhodlane proti budapeštianskym pánom.

A Andrej Hlinka, ktorý si odseidel usek svojho života v maďarskom žále, uväznený bol i v Mirove, v tom štáte, ktorý v Pittsburghu 30. mája 1918 spoločnými podpismi vedúcich českých politikov vykázaný a požehnaný bol ako nový slobodný štát večne slobodných Slovákov... Trvalo to dvadsať rokov. Najlepší synovia národa boli nemilosrdne žáľovaní, znemožňovaní, ked poukázali na strašné sklamanie, na bezprí-

wurde verfolgt und mehrere Male eingekerkert. Die besten Söhne des Volkes litten für „**unser Slowakentum**“. Diese Verfolgung musste notwendiger Weise zu einer Gegenbewegung führen. In diesen schweren Zeiten suchten die Slowaken im **Buche der Bücher — der Bibel — sowie in den schönen und zur Ausdauer mahnenden Werken der slowakischen Dichter** Sládkovič, Chalupka, Bottu, Vajanský, P. O. Hviezdoslav, wohl auch in jenen der Schriftsteller Kalinčiak und Kukučín Trost. „**Was die Vergangenheit vorbereite, setzt die neue Zeit in die Tat um**“, weissagte der Dichter. Der Weltkrieg und der Zerfall der österreichisch-ungarischen Monarchie ermöglichen es den Slowaken, den Staat zu verlassen, welcher sie tausend Jahre lang nur unterdrückte und ihnen keinerlei Rechte gönnte. **Im Jahre 1918 verkündeten die Slowaken in Pittsburgh vor der ganzen Welt, auf welche Weise sie zu leben, ihr Volkstum zu erhalten und zur Gesamtkultur der Welt beizutragen wünschen.**

Die Gefahr der Magyarisierung hörte auf, doch gleich zu Beginn des Zusammenlebens mit dem tschechischen Volke in einem gemeinsamen Staate zeigte es sich, dass in diesem neuen Staatengesinde ebensowenig der Willen bestand, den Slowaken das Recht auf ein individuelles Leben zuzuerkennen, wie es vorher bei dem nichtverwandten ungarischen Volk der Fall war. Auch die Tschechen leugneten die Existenz eines slowakischen Volkes. „**Es gibt kein slowakisches, sondern nur ein tschechoslowakisches Volk**“, predigten die neuen Machthaber. **Andreas Hlinka** musste aus der Einsamkeit seiner Pfarre in Rosenberg wiederum vor die Öffentlichkeit treten. Er erweckte die Slowakische Volkspartei zu neuem Leben und begann gegen die „tschechoslowakischen“ Verleugner des slowakischen Volkes mit der gleichen Kompromisslosigkeit aufzutreten, wie Anfang dieses Jahrhunderts gegen die Budapester Machthaber.

Und Andreas Hlinka, der einen Teil seines Lebens schon in ungarischen Kerkern verbracht hatte, wurde wiederum eingekerkert in jenem Staat, der, wie es am 30. Mai 1918

slovacco che lottò per i diritti della gens. „Il popolo slovacco non esiste“, fu la risposta. Hlinka fu perseguitato, incarcerato nelle sentence di Szeged. Diecine a centinaia dei migliori figli del popolo ebbero a soffrire per esso e „**per la nostra lingua slovacca**“.

Un così duro destino doveva di necessità fomentare una rivolta, soprattutto in tempi in cui la gente, maltrattata e oppressa, si rifugiava con lo spirito nelle **Sacre Scritture e nella bella letteratura slovacca** di Sládkovič, Chalupka, Bottu, Kalinčiak, Hurban Vajanský, Kukučín e P. Ország Hviezdoslav.

„**Ciò che han preteso di compiere cento secoli di errori, sarà rovesciato da un'epoca**“ diceva un poeta slovacco. La guerra mondiale e lo sfasciarsi della monarchia austro-ungarica resero possibile alla Slovacchia, dopo tanto penoso lavoro compiuto dai suoi figli, in patria e all'estero, di sottrarsi al giogo di una nazione che, per un millennio, ne aveva voluto ignorare i diritti. **Nel 1918, nella lontana Pittsburg, gli Slovacchi annunziarono al mondo come essi volessero esistere**, in qual modo conservare la propria nazionalità, come collaborare alla cultura mondiale.

Il pericolo della magiarizzazione era evitato per sempre. Solo che, fin dall'inizio della convivenza col popolo boemo entro un medesimo Stato, risultò che anche i Céchi avevano tanta poca comprensione per l'esistenza indipendente degli Slovacchi, quanta ne avevano mostrata gli Ungheresi, a noi non affini per razza.

Anch'essi non volevano considerarci come una **gens a sé stante**: „**Non esiste un popolo slovacco**“ ripetevano coloro che, con ogni mezzo, e usando del potere di cui disponevano, volevano creare l'artificiale **mostro cecoslovacco**. E **Andrea Hlinka** dovè nuovamente uscire dalla quiete della curia di Ružomberok per far risorgere il Partito popolare, questa volta in lotta contro il nemico cecoslovacco, ma con la stessa decisione con la quale si era battuto, all'inizio del secolo, contro i padroni di Budapest.

E Hlinka, che aveva passato alcuni anni della sua vita in una galera magiara, fu imprigionato a Mirov, in quel **nuovo Stato che il 30 maggio 1918, a Pittsburg, con la firma dei**

Zástupcovia Slovenskej univerzity na audiencii u prezidenta Republiky prevezali jeho dar...
Der Präsident der Republik über gibt den Vertretern der Slowakischen Universität sein Geschenk... — La rappresentanza universitaria,
ricevuta in udienza dal Presidente della Repubblica.
...nové insignie Slovenskej univerzity
...die neuen Universitätsinsignien. — ...riceve il dono delle insegne

kladné zneužitie dôvery, na neprávne a nebratské zapieranie daného a spečateného slova. Česí zamestnanci, česí úradníci, česí živnostníci, podnikatelia, finančníci, politici, profesori, žandári, desaftisice a desaftisice malých i veľkých užívateľov „slovenskej výhody“, stájisice českých šovinistov hlásalo a pracovalo po celom Slovensku, aby český ideál pod rúškom čechoslovakizmu bol čím skôr dokonale uskutočnený.

Tisíc rokov smutné slovenské dolinky ronily slzy ešte dvadsať rokov. Nemotorné, násilné a okaté čehozovanie muselo však vzbudíť práve taký odpor, ako vzbudzovala tu i v zahraničí násilná maďarizácia predvojnových časov. Preto musel prísť deň 14. marca 1939. Deň, keď Slovensko, prosiac Všemohúceho o pomoc, volilo radšej opustenosť, len aby práve v tejto osamotenosti zosilnelo.

Deň, keď Večný Vodca všetkých Slovákov, uložený na večný spánok v ružomberskom cintoríne, aspoň nesmrteľným duchom mohol byť prítomný pri radostnom stelesnení slovenského ideálu. **Ten veľký a večne cítiarený 14. marec 1939, keď Slováci, tu pod bielymi Tatrami a pri belasom Dunaji, položili základný kameň skutočne svojským štýlom budovaného, hoci skromného, ale slovenského príbytku.**

500-ročná tradícia bratislavskej univerzity.

Len malý čas nás delí od poltisíčového rokovratu, čo svetlo sveta jedna z najmarkantnejších postáv podunajskej histórie, kráľ Matej Korvín. Bol to vladár, ktorý sa pustil do mocenského, hospodárskeho a kultúrneho usporiadania tejto kotliny bezohľadne, ale pritom s neobčajnou nadanosťou, vytrvalosťou a energiou. Dobrý administrátor, človek rázny a neúnavný, vydal množstvo rozumných a užitočných zákonov v prospech rozmanitých národov, žijúcich na brehoch rieky Dunaja (grécky *Istros*). Vedel dodať svojej vláde lesku aj ako priateľ vied a umení. Založil hvezdáreň, kníhtlačiareň na svojom hrade, pozval učencov do svojho dvora, za-

massgebenden tschechischen Politiker in Pittsburg mit ihren Unterschriften bestätigten, eine freie Heimat freier Slowaken sein sollte. Es dauerte 20 Jahre. Die besten Söhne des Volkes wurden verfolgt und drangsaliert, nur weil sie auf die grosse Enttäuschung, auf den beispiellosen Vertrauensmissbrauch, auf die rechtswidrige und unbrüderliche Verleugnung des gegebenen Wortes hinwiesen. **Tschechische Angestellte, Beamte, Gewerbetreibende, Unternehmer, Finanzmänner, Politiker, Professoren, Gendarmen, tausende und abertausende kleiner und grosser Nutzniesser der tschecho-slowakischer Aera arbeiteten unter dem Mantel des Tschechoslowakismus für die rascheste Verwirklichung des tschechischen Ideals.**

Der durch 1000 Jahre getrübte slowakische Himmel blieb weitere 20 Jahre verfinstert. Die ungeschickte und auffällige Tschechisierung musste auf denselben Widerstand stoßen, wie die selnerzeitige Magyarisierung. Darum musste es auch zum 14. März 1939 kommen, an welchem Tage die Tschecho-slowakische Republik endgültig zusammenbrach und die Slowaken dank Adolf Hitlers Grossmut ihre vollkommene Selbstständigkeit verkünden konnten. Hlinkas Ideal ging in Erfüllung. Leider lebte der Vater des Volkes nicht mehr. Er konnte diesen grössten Tag der slowakischen Geschichte nicht miterleben. **Es ist nur ganz natürlich, dass der erste offizielle Weg des ersten slowakischen Präsidenten zu dem Grabe Hlinkas führte, von wo er seine erste Botschaft an das slowakische Volk richtete.**

An jenem geschichtlichen Tage des 14. März 1939 haben die Slowaken den Grundstein zu ihrem, wenn auch bescheidenen, so doch eigenen slowakischen Heim gelegt.

500-jährige Tradition der Slowakischen Universität.

In diesem Jahre waren es genau 500 Jahre, dass eine der markantesten Persönlichkeiten der mitteleuropäischen Geschichte, Matthias Corvin, geboren wurde.

Er war ein Herrscher, der in die machtpolitischen, wirtschaftlichen und kulturellen Verhältnisse des Donaubeckens oft rücksichtslos, dabei aber sehr gewandt und energisch

suoi capi politici come avallo, si era impegnato d'essere nuovo, libero Stato degli eternamente liberi Slovacchi. Durante venti anni, quanto durò la Repubblica, i migliori patrioti furono incarcerati; si mancò ad ogni fede giurata. **Funzionari, impiegati, banchieri, industriali, finanziari, professori, politici, gendarmi, diecine e diecine di migliaia di sfruttatori giunsero dalla Boemia al fine di realizzare al più presto, e nel modo più pieno, il cecoslovacchismo.**

Per altri venti anni, dopo un millennio di lacrime, la terra slovacca versò nuovo pianto. Ma anche il cecoslovacchismo originò una reazione, alla pari di come, nei tempi passati, l'avevano destata i tentativi di magiarizzazione. Perciò, il 14 marzo 1939, giunse come giorno fatale. Giorno in cui la Slovacchia, chiesto aiuto all'Onnipotente, scelse di vivere sola e indipendente, per rafforzarsi in sé stessa. Giorno in cui l'Immortale Capo di tutti gli Slovacchi, assorto nel sonno eterno, nel cimitero di Ružomberok, potè essere presente col suo spirito al fulgido realizzarsi degli ideali slovacchi.

Grande 14 marzo, quando gli Slovacchi, ai piedi dei Tatra immacolati e presso al Danubio azzurro, posero la prima pietra di un edificio, modesto, ma innalzato con le loro forze e dalla loro volontà di vita.

I Cinquecento anni di tradizione della Università di Bratislava.

Breve spazio di tempo sono i cinquecento anni che ci separano dal giorno in cui, vide la luce una delle figure di più grande rilievo che conti la storia dei paesi danubiani: re Matteo Corvino.

Fu signore che si dette anima e corpo all'organizzazione statale, economica e culturale del territorio, con energia, perseveranza e doti di intelligenza eccezionali. Buon amministratore, uomo deciso, infaticabile, creò un numero considerevole di sagge leggi in favore dei vari popoli che avevano stanza sulle rive del Danubio (*Istros*, in greco). Egli seppe dare splendore al suo regno anche come amico delle scienze e delle arti. Creò un osservatorio astronomico nel suo castello, invitò scienziati a Corte, fondò una pregevole biblioteca e, alle porte della cultura slovacca, nell'odierna Bratislava, creò una Università dal nome di **Academia Istropolitana**.

Pozvánka na inštalačiu, ktorú rozoslali všetkým univerzitám sveta.
Die Einladung zur Installation, welche sämtlichen Universitäten der Welt zugeschickt wurde. — L'invito diramato a tutte le Università
del mondo, in occasione dell'insediamento del primo Rettore.

ložil drahocennú knižnicu a potom rozhodol, že pri vstupnej bráne slovenskej kultúry, v dnešnej Bratislave, založí univerzitu pod menom Academia Istropolitana.

Matej práve tak ako ostatní svetští hodnostári a panovníci, keď chceli založiť vysoké učenie, vyžiadal si pre to najprv pápežské povolenie.

Roku 1465 vyslal posolstvo k pápežovi Pavlovi II. do Rima. Pápež, podľa ním zavedeného zvyku, prijal delegáciu na nočnej audiencii s veľkou slávnosťou. Keď nadobudol presvedčenia, že nová univerzita bude sa starať o rozširovanie klasických a kresťanských náuk, povolil založiť univerzitu bratislavskú v presvedčení, že novomódne štúdiá, ktorých pohanský a nekresťanský ráz sa mu priečil, budú znemožnené. Po podpísaní povofujúcej listiny „Academia Istropolitana“ mohla už roku 1467 začať riadnu činnosť.

Štatúty tejto prvej univerzity na území dnešného Slovenska boli vyhotovené podľa štatútov slávnej univerzity bolonskej. Jej pomenovanie vyplýva z renesančného nadvzťazovania na Platonovu akadémiu v Aténach z klasickej doby gréckej. Na čele Istropolitany v hodnosti kancelára stál arcibiskup ostríhomský, Ján de Zredna, vynikajúci humanista a štátnik. Jeho stálym zástupcom bol Juraj Schomberg, prepošt bratislavskej kapituly, ktorý bol vlastne skutočnou hlavou akadémie.

Kráľovi Matejovi podarilo sa privolať do Bratislavu niekoľko vynikajúcich učencov. Jedným z najslávnejších z nich bol **Johannes Germanus Regiomontanus**, Molitor, vlastným menom Ján Müller, ktorý sa narodil 1436 v Königsbergu. Účinkoval aj pod menom Joannes de Monte Regio, Hans von Königsberg, Kungsberg atď. Bol to matematik a najväčší hvezdár od doby Ptolemaiovej. Z podnetu arcibiskupa napísal v Bratislave slávne dielo „*Tabulae directionum*“, konštruoval astronomické a fyzické prístroje, umožnil prvé presné určenie polohy

eingriff. Er war ein guter Administrator, tatkräftig und unermüdlich, er erließ viele vernünftige und nützliche Gesetze zugunsten der verschiedenen an den Ufern der Donau lebenden Völker. Er verstand es auch, sich während seiner Regierung mit dem Glanz eines Freundes der Wissenschaften und Künste zu schmücken. In unmittelbarer Nähe seiner Burg errichtete er ein Observatorium und eine Buchdruckerei, lud an seinen Hof Gelehrte und entschloss sich schliesslich, im damaligen Pressburg eine Universität zu errichten. Zu jener Zeit holte der jeweilige Herrscher eines Landes vor Errichtung einer Hochschule die Bewilligung des Papstes ein.

Im Jahre 1465 sandte auch Matthias

eine diesbezügliche Botschaft an Papst Paul II. nach Rom. Nachdem dieser die Ueberzeugung gewann,

dass an der zu errichtenden Universität tatsächlich klassische und christliche Lehren vorgetragen werden sollen, bewilligte er die Errichtung derselben.

Nach Ausfertigung der Einwilligungsurkunde begannen im Jahre 1467 an der „Academia Istropolitana“ die Vorlesungen.

Die neue Universität wurde nach dem berühmten Bologneser Universitätsstatut organisiert. Schon in der Benennung derselben ist deutlich

der klassische Einfluss der italienischen Renaissance zu sehen. An der Spitze der Istropolitana stand der Granen Erzbischof Johann de Zredna, ein hervorragender Humanist und Staatsmann. Sein ständiger Stellvertreter war **Georg Schomberg**,

Propst des Pressburger Domkapitels, der die eigentliche Führung der Akademie innehatte.

König Matthias gelang es, für die Akademie einige hervorragende zeitgenössische Gelehrte zu gewinnen, unter welchen **Johannes Germanus Regiomontanus** an erster Stelle zu nennen ist. Regiomontanus, der ursprünglich Müller hieß, wurde im Jahre 1436 in Königsberg geboren und war einer der grössten Mathematiker und Astronomen; er folgt unmittelbar nach Ptolemäus. Ueber Anregung des Erzbischofs verfasste er in Pressburg das bekannte Werk „*Tabulae directionum*“, konstruierte

Matteo, alla pari di tutti i regnanti e i dignitari temporali che intendevano istituire scuole di studi superiori, chiese per l'Accademia, innanzitutto, l'approvazione papale. Nel 1465 mandò un'ambasciata a papa Paolo II, il quale, secondo l'etichetta da lui stesso introdotta, la ricevè in udienza notturna e con gran pompa. Quando fu fatto convinto che la nuova Università avrebbe servito a divulgare le scienze classiche e religiose, dette il suo assenso, a condizione che vi fossero banditi gli studi umanistici, allora di moda, il cui contenuto pugnava.

Nel 1467, firmata la bolla con cui la

si approvava, l'Academia Istropolitana poteva iniziare la sua regolare attività.

Gli statuti di essa furono compilati sul modello di quelli della celebre Università di Bologna. Il suo nome fu suggerito da un richiamo all'Accademia platonica di Atene, nell'antica Grecia, alla quale tendevano gli spiriti della Rinascenza.

A capo di questa prima Università in terra slovacca fu posto, col grado di Cancelliere, il vescovo di Ostrihom, Giovanni da Zredna, umanista e statista di valore. Suo regolare rappresentante e sostituto fu **Giorgio Schomberg**, Preposto del Capitolo bratislavense, che ne fu, in realtà, il vero rettore.

Il re Matteo riuscì attirare a Bratislava alcuni celebri studiosi, il più insigne dei quali fu, senza dubbio, **Johannes Germanus Regiomontanus**, al secolo Giovanni Müller, nato a Königsberg nel 1436. Egli aveva esercitato anche col nome di Johannes de Monte Regio, Hans von Königsberg, Kungsberg, etc. Fu il più grande matematico ed astronomo dopo Tolomeo. Per incarico dell'arcivescovo, scrisse a Bratislava la celebre sua opera: *Tabulae directionum*, costruì apparecchi fisici e astronomici, migliorò il calendario, impresse le prime efemeridi a stampa, rese possibile la determinazione esatta del punto per le navi in navigazione, studiò per primo le comete. Le sue opere lo resero famoso in tutto il mondo. L'Università di Bratislava gli mostrò, in non piccola misura, la propria gratitudine per tale fama.

Posizione eminente ebbero pure alcuni professori italiani: il frate domenicano **Johannes Gattus**, di origine

J. M. prvý rektor Slovenskej univerzity za zvukov fanfár kráča cez slávnostnú aulu na Inštaláciu.
Durch Fanfarenkänge begrüßt, begibt sich Seine Magnifizenz der erste Rektor der Slowakischen Universität zu seiner Installation. —
L'ingresso del Rettore Magnifico nell'Aula magna, dove si svolge la cerimonia dell'insediamento.

lodi na mori, zlepšil kalendár, vydal prvé tlačené ephemeridy, prvý pozoroval vlasatice a všetky jeho práce získavaly mu slávu na celom svete. Univerzita bratislavská v nemalej miere aj jemu dňakovala za všeobecne uznávanú povesť a váženosť. Vynikajúci zástoje mali aj niekoľki profesori talianski. **Johannes Gattus**, dominikánsky mnich, pôvodom z južného Talianska, bol pravým polyhistorom. Tento skvelý teolog, filozof, matematik, astronom a právnik pôsobil tu štyri roky, potom vrátil sa na Sicíliu, kde r. 1484 umrel v hodnosti biskupa. Povestní boli m. i. **Aurelio Brandolini z Florencie**, **Leonardo de Valle z Brixenu** a v Bratislave účinkoval aj slávny humanista **Marsilio Gallotto**, autor slávneho diela lekárskeho: „**De homine**“. Na teologickej fakulte Istropolitany tiež pôsobili slávni učenci. Predovšetkým bol to **Vavrinec Koch z Krompách**, teda zo Slovenska, ktorý predtým účinkoval vo Viedni, potom **Mikuláš Schicker**, tiež rodák zo Slovenska, neskôr bratislavský kanonik. Prišiel sem z Viedne aj **Matej Gruber**, a tu zvieračoval slávu Istropolitany aj magister **Angelius**, neskôr člen bratislavskej kapituly. Slávu lekárskej fakulty Istropolitany zakladali chými učenci **Martin de Ilkus**, **Magister Peter a Ján Thüringer**.

Uplný menoslov učencov, ktorí pôsobili na bratislavskej univerzite, nemôže byť tu uvedený, ale už i zo spomenutých vieme si urobiť predstavu o príkladne dobrom a šfastnom obsadení stolíc Istropolitany. Ale slubný počiatok rozmach bratislavskej univerzity bol neočakávané prekazený smrťou jej zakladateľa, Mateja Korvína. Roku 1490, teda po 24-ročnom pôsobení, bratislavská Academia Istropolitana zanikla, jej povestní profesori rozšli sa po celom svete. Komplex budov, v dnešnej Ventúrskej ulici bratislavskej, pod číslom 5 a 7, kde boli posluchárne, byty profesorov a študentov, dosiaľ pekne zachovalý, slúžil potom už na iné ciele. Po zániku Istropolitany vyle 200 rokov nebolo univerzity na Slovensku

astronomische und physikalische Geräte, die es ermöglichten, die Lage der Schiffe auf hoher See genau zu bestimmen, beobachtete als erster Gelehrter der neuen Zeit die Kometen, verbesserte den Kalender, so dass er in der ganzen Welt als grosser Gelehrter gefeiert wurde. Von den italienischen Professoren, die an der Akademie wirkten, ist besonders Johannes Gattus zu erwähnen. Dieser aus Südtalien stammende Dominikanermönch war ein wahrer Polyhistor. Er war ein ebenso ausgezeichneter Mathematiker, wie Astronom und Jurist. In Pressburg wirkte er vier Jahre. Dann kehrte er in seine Heimat zurück, wo er 1484 als Bischof starb. Bekannt waren auch seine Kollegen Brandolini aus Florenz und Leonardo de Valle aus Brixen. Weiters wirkte in Bratislava auch der berühmte Humanist Marsilio Gallotto, Verfasser des bekannten medizinischen Werkes „De homine“. An der theologischen Fakultät der Istropolitana betätigten sich u. a. Laurentius Koch, welcher aus Krompach in der Slowakei stammte und vor seiner Berufung an die Istropolitana in Wien tätig war, Nikolaus Schicker, später Pressburger Domherr, welcher ebenfalls in der Slowakei geboren wurde, Matthias Gruber aus Wien, Magister Angelius nachmals Mitglied des Pressburger Domkapitels. An der medizinischen Fakultät der Akademie wirkten bekannte Gelehrte, wie Martin de Ilkus, Magister Peter und Johann Thüringer.

Die vollkommene Namensliste aller an der Akademie wirkender Professoren kann hier natürlich nicht angeführt werden. Doch ist aus den oben angeführten Namen die gute Besetzung der Lehrkanzeln an der Akademie klar ersichtlich. Der vielversprechenden Entwicklung der Akademie bereitete Matthias' Tod ein jähes Ende. Im Jahre 1490 wurde die Pressburger Academia Istropolitana geschlossen und ihre Professoren verließen die Stadt. Der in der heutigen Venturgasse unter Nr. 5—7 erhaltene Gebäudekomplex, wo sich die Hörsäle sowie die Professoren- und Hörerwohnungen befanden, fand nachher anderweitige Verwendung. Nach der Schließung der Istropolitana gab es in der Slowakei fast 200 Jahre hindurch keine

meridionale, che fu un vero encyclopedico. Questo eccellente teologo, filosofo, matematico, astronomico e giurista, dopo aver insegnato per quattro anni a Bratislava, tornò in Sicilia, dove morì nel 1484, avendo raggiunto la dignità di vescovo. Rinomati furono, fra gli altri, anche Aurelio Brandolini di Firenze, Leonardo da Valle, di Bressanone, e il celebre umanista Marsilio Gallotto, autore del famoso trattato di medicina De homine Alla Facoltà di Teologia insegnarono pure valenti studiosi, fra cui, in primo luogo, Vavrinec Koch, di Krompach (svacco, quindi), che antecedentemente aveva impartito le sue lezioni a Vienna; Niccolò Schicker, pur egli oriundo della Slovacchia, qualche anno appresso divenuto canonico bratislavense. Da Vienna giunse, altresì, Matteo Gruber; e aggiunse una foglia alla corona di lauro dell'Academia Istropolitana anche maestro Angelius, dopo membro del Capitolo di Bratislava. La Facoltà di Medicina fu resa illustre da scienziati quali Martino d'Illus e i maestri Pietro e Giovanni Thüringer.

Non è possibile riportare qui, per intero, l'elenco delle personalità che insegnarono all'Accademia; ma nomi già citati sono sufficiente testimonianza del grado cui quest'ultima era assurta.

Malauguratamente, così brillante inizio non ebbe seguito: con la morte di Matteo Corvino, nel 1490, e cioè dopo ventiquattro anni di attività, l'Accademia Istropolitana cessava di esistere e i suoi professori si disperdevano per ogni parte d'Europa.

L'edificio situato ai nn. 5 e 7 di quella che ora ha il nome di Via Venturska, conteneva le aule, le abitazioni dei professori e degli studenti. Nei tempi che seguirono, esso fu adibito ad altri scopi, ma si è conservato, fino ai nostri tempi, in condizioni perfette. Chiusasi la Istropolitana, per oltre duecento anni la Slovacchia non ebbe più alcuna Università nel suo territorio. Nel 1635 l'arcivescovo di Ostrihom, il cardinale Pietro Pazmany, fondò, sì, una Università a Trnava, ma essa fu trasferita da Maria Teresa a Budin. Creatisi stretti rapporti fra la Slovacchia e il regno asburgico, gli studenti slovacchi presero a frequentare le Università tedesche e a laurearsi, iniziando

Veľká aula Slovenskej univerzity vo sviatotom lesku inštalačie.
Das grosse Aula der Slowakischen Universität im Festglanz der Innsallation. — L'Aula magna

sku. Roku 1635 ostríhomský arcibiskup, kardinál Peter Pázmány, založil sice univerzitu v Trnave, tá však bola preložená Máriou Teréziou do Budína. Pri založení užších vzťahov medzi Slovenskom a ríšou Habsburskou slovenskí študenti stále častejšie navštěvovali a absolvovali nemecké univerzity, čo potom už ostávalo tradíciou.

Roku 1914 uhorskou vládou bola otvorená univerzita Alžbetínska, tá však bola preložená Máriou Teréziom z roku 1919 založená bola v Bratislave československá univerzita, ktorá po dosiahnutí samostatnosti Slovenska bola slovenskou vládou premenená na Slovenskú univerzitu. A tak naša bratislavská univerzita, slovenská univerzita, naša Alma Mater, vstúpila teraz do nového úseku pôsobenia v samostatnom štátu. Začala prácu statočnú, aby pokračovala, zvýšila, zveľadovala slávu a tradíciu, ktorú v našom hlavnom meste skoro pred 500 rokmi začala zakladať povestná Academia Istropolitana, univerzita na brehu mohutnej rieky Istrom, ktorá tomuto kraju dodáva nielen hmotné, ale i kultúrne bohatstvá...

A usmerňovanie tejto statočnej práce Istropolitany bolo sverené v slávny deň 14. januára 1940 veľkému synovi Slovenska, **Vojtechovi Tukovi**.

Inštalácia prvého rektora Slovenskej univerzity.

Vojtech Tuka, prvý rektor Slovenskej univerzity a predseda vlády Slovenskej republiky, narodil sa 4. júla 1880 v Piargu pri B. Štiavnici. Jeho otec Anton ako učiteľ bol známy, hoci tichý národný pracovník. Po materinskej linii pochádza z rodu Országhovcov, ktorí dal slovenskému národu najväčšieho básnika: Hviezdoslava, a príbuzný je Moysesovcom, z ktorých vychiel veľký slovenský biskup a národovec. Študoval v Banské Štiavnici a Levice, univerzitu navštěvoval v Budapešti, Berlíne a v Paríži, doktorát právnych a doktorát štátnych vied získal na budapeštianskej univerzite. Ako 26-ročný bol vymenovaný za profesora ústavného a medzinárodného práva, ďalej právej a štátnej filozofie na biskupskej právnickej fakulte v Pätkostoloch. Roku 1912 obsiahol docentúru na univer-

Hochschule. Im Jahre 1635 errichtete zwar der Graner Erzbischof Kardinal Peter Pázmány eine Universität in Trnava, die aber unter der Regierung Maria Theresias nach Buda (Ofen) übersiedelte. Nach Anknüpfung engerer Beziehungen zwischen dem Habsburger Reiche und der Slowakei besuchten die slowakischen Studenten immer mehr und mehr deutsche Hochschulen, was später zur Tradition wurde.

Im Jahre 1914 errichtete die ungarische Regierung in Bratislava die sogenannte Elisabeth-Universität, die aber nach dem Umbruch im Jahre 1918 nach Ungarn übersiedelte. Auf Grund des Gesetzes vom Jahre 1919 wurde in Bratislava die Komenský-Universität errichtet, die nach dem 14. März 1939 zur **Slowakischen Universität** umgestaltet wurde.

In unserem selbständigen Staate harren der Slowakischen Universität grosse und verantwortungsvolle Aufgaben. Zu ihrem ersten Rektor wurde der grosse Sohn der Slowakei, Dr. Adalbert Tuka, gewählt, der am 14. Januar 1940 feierlich in sein Amt eingeführt wurde.

Adalbert Tukas Lebensweg.

Adalbert Tuka wurde am 4. Juli 1880 in Piarg bei Banská Štiavnica geboren, wo sein Vater Anton, ein in aller Stille wirkender Patriot, Lehrer war. Mütterlicherseits ist er mit der Országhschen Familie, die dem Volke den grössten slowakischen Dichter Hviezdoslav schenkte, sowie mit der Familie Moyses, welcher der grosse slowakische Bischof und Patriot Stefan Moyses entstammte, verwandt. Er studierte in Banská Štiavnica und Levice, besuchte die Budapest, Berliner und Pariser Universität; an der Budapest, der Rechts- und Staatswissenschaften promoviert. In seinem 26. Lebensjahr wurde er Professor des Verfassungs- und Völkerrechtes, sowie der Rechts- und Staatsphilosophie an der bischöflichen rechtswissenschaftlichen Fakultät in Fünfkirchen. Sein Habilitationswerk „Die Freiheit“ wurde in weiten wissenschaftlichen Kreisen mit ausserordentlicher Aufmerksamkeit aufgenommen. Dieses Werk ist es wohl zu verdanken, dass er im Jahre 1914, also in einer für die Slowaken äusserst ungünstigen Zeit, zum Professor der Rechts-

un uso che divenne, col tempo, tradizione.

Nel 1914 il governo ungherese creò l'Università Elisabetiana che, però, si chiuse appena sette anni dopo. Con legge del 1919, fu istituita a Bratislava una Università cecoslovacca, mutata, poi, in Università Slovacca, quando il governo di Bratislava proclamò l'indipendenza del paese. La nostra Alma Mater veniva, così, ad entrare in una nuova vita. L'attività che essa oggi svolge tende ad essere degna della gloriosa tradizione che, cinquecento anni prima, aveva iniziato l'**Academia Istropolitana**: l'Università sorta sulle rive del grande Istrom, il quale dà al paese ricchezze non solo materiali, ma anche culturali.

A **Vojtech Tuka**, grande figlio della Slovacchia, è stato commesso, il 14 gennaio 1940, di reggere le sorti e guidare l'attività di questa nostra nuova Istropolitana.

Vojtech Tuka, primo rettore dell'Università Slovacca.

Vojtech Tuka, primo Rettore dell'Università Slovacca e Presidente del Consiglio dei Ministri, nacque a Piarg, presso Banská Štiavnica, il 4 luglio 1880. Suo padre Antonio, come insegnante, fu noto per aver svolto una attività improntata a un vivo sentimento nazionale. Mentre, in linea materna, egli discende da quella famiglia degli Országh che dette al popolo slovacco il suo più grande poeta, Hviezdoslav, è pure parente dei Moyses, il cui nome fu reso illustre dal grande Vescovo patriota. Tuka studiò a Banská Štiavnica e a Levice; frequentò le Università di Budapest, Berlino e Parigi, laureandosi in Scienze politiche all'ateneo di Budapest. A ventisei anni fu nominato professore di Diritto costituzionale e internazionale, e, dopo, di Filosofia del Diritto alla Facoltà episcopale di Legge di Pätkostol (Pécs). Nel 1912 sostenne gli esami della libera docenza, presso l'Università di Budapest, presentando un'opera su „La libertà“, che destò profonda eco nel mondo scientifico. E' assai importante notare come, in un tempo tanto duro per gli Slovacchi, fosse con un'opera di così coraggioso argomento che Tuka seppe meritarsi la cattedra di professore di Filosofia del Diritto all'Università magiara di Bratislava. Il destino volle che quest'uomo, il

Prezident Republiky s predsedom Slovenského snemu vo svojej loži.
Der Präsident der Republik und der Vorsitzende der Slowakischen Parlaments in der Präsidentenloge. — Il Presidente della Repubblica e il Presidente della Dieta assistono alla cerimonia dal palco d'onore

zite v Budapešti. Jeho habilitačné dielo, štátofilozofická štúdia „Sloboda“ vzbudilo pozornosť v širokých kruhoch vedeckých a predovšetkým tomuto dielu možno pripítať, že v čase, Slovákom krajne nežičlivom, bol r. 1914 vymenovaný za profesora filozofie práva a medzinárodného práva na bratislavskej maďarskej univerzite.

Osud chcel, že človek, ktorý ako mladý vedecký pracovník sa tak oddane venoval bádaniu o slobode jednotlivcov a národov, stal sa na vrchole svojho veku bojovníkom a neskôr trpiteľom za slobodu svojho národa.

Roku 1921 objavil sa jeho veľký článok v „Slováku“ o autonomii Slovenska. Vedecko-publicistická jeho práca vzbudila nevídaný ohlas. Andrej Hlinka ho vyzval na vypracovanie návrhu o autonomnom zriadení Slovenska, ktorý potom celému boju za slovenskú autonomiu dal pevný smer.

V tom istom roku podal žiadosť o prevzatie na právnickú fakultu č.-s. univerzity v Bratislave, ktorá sa mala vtedy založiť. V tejto žiadosti skromne opisuje výsledky doterajšej vedeckej práce, ale potom mužne, otvorene vyznáva svoje krédo: „...som a ostanem nekompromisným prívŕžencom a bojovníkom za autonomiu Slovenska.“

Nie div, že zkrátka zostal bez postavenia a bez chleba.

Vodca slovenského národa, Andreja Hlinku, nenechal padnúť spolupracovníka a bojovníka, vysoko cenného. Dr. Tuka vstúpil do sväzku „Slováka“ ako šéfredaktor, neskôr bol zvolený za podpredsedu strany a roku 1925 do parlamentu. Boj za autonomiu pod vedením Andreja Hlinku a pri dôslednom uplatňovaní vedomostí Dr. Vojtecha Tuku nadobúdal rozmerov, čo pražským centralistom a ich slovenským jančiarom nebolo milé. Nebezpečenstvo chceli raz navždy zažehnať tým, že roku 1929 postavili Dr. Tuku pred súd a odsúdili na 15 rokov ťažkého žalára pre vlastizradu.

Dnes už celý svet pozná strašnú krivdu, spáchanú na Slovákoch od súdením Dr. Vojtecha Tuku. Dnes už nikto neobraňuje chladnokrvný a vypočítavý cynizmus, s ktorým uvrhli najlepšieho z najlepších bojovníkov

philosophie und des Völkerrechtes an die Bratislavsker ungarische Universität berufen wurde.

Das Schicksal wollte es, dass dieser Mann, der sich als junger Wissenschaftler mit solchem Eifer dem Studium der individuellen und kollektiven Freiheit hingab, im Zenith seines Lebens Vorkämpfer, ja sogar Märtyrer für die Freiheit des eigenen Volkes wurde.

Im Jahre 1921 erschien im „Slovák“ sein grosser Aufsatz über die Autonomie der Slowakei, der ungeheuren Widerhall fand. Hlinka forderte ihn auf, einen Entwurf, die Autonomie der Slowakei betreffend auszuarbeiten. Der von ihm ausgearbeitete Gesetzentwurf gab in der Folge dem ganzen Kampf um die slowakische Autonomie eine entschlossene ideologische Richtung. In demselben Jahre reichte er auch ein Gesuch um Uebernahme in die rechtswissenschaftliche Fakultät der in Bratislava zu errichtenden tschecho-slowakischen Universität ein. In seinem Gesuch führte er die Ergebnisse seiner bisherigen wissenschaftlichen Arbeit an und gab zugleich ein offenes und männliches Credo ab: „Ich bin und bleibe ein entschiedener Anhänger und Kämpfer für die slowakische Autonomie.“

Kein Wunder, dass er daraufhin stellungs- und brotlos blieb. Der Führer des slowakischen Volkes, Andreas Hlinka, liess aber seinen engsten Mitarbeiter und Mitkämpfer nicht fallen. Dr. Tuka trat in die Schriftleitung des „Slovák“ als Hauptschriftleiter ein. Später wurde er zum stellvertretenden Vorsitzenden der Partei und im Jahre 1925 zum Abgeordneten gewählt. Der von Hlinka und Tuka gemeinsam geführte Kampf um die Autonomie nahm solche Ausmasse an, dass er den Prager Machthabern und ihren slowakischen Gehilfen unangenehm zu werden begann. Der Gefahr suchten sie dadurch zuvor zu kommen, dass sie Tuka im Jahre 1929 vor Gericht stellten und ihn unter der Anklage des Hochverrates zu 15 Jahren schweren Kerkers verurteilten ließen.

Heute ist das an Dr. Tuka begangene schreckliche Unrecht schon der ganzen Welt bekannt. Niemand verteidigt mehr den kaltblütigen Zynismus, mit dem einer der besten Slowaken unter gemeine Mörder und

quale come giovane studioso si era con tanta passione dedicato a studiare i problemi inerenti alla libertà degli individui e delle genti, si imponesse al suo tempo come eroe e martire della libertà del proprio popolo.

Nel 1921 apparve nel quotidiano „Slovák“ il suo celebre articolo sull'autonomia della Slovacchia. La sua attività scientifica e giornalistica ebbe vasta risonanza. Andrea Hlinka lo chiamò a collaborare a quel progetto di costituzione autonoma della Slovacchia che segnò, poi, le direttive della lotta condotta da tutto il popolo per la propria indipendenza. Nello stesso anno Tuka chiese di far parte del Collegio dei professori della Facoltà di Legge, che in quell'epoca stava costituendosi presso l'Università cecoslovacca di Bratislava.

Nella sua domanda egli parla, in termini molto modesti, della propria attività scientifica; ma quando passa ad esporre il suo credo, egli lo enuncia virilmente e nel modo più aperto: „...sono e rimarrò partigiano e sostenitore, senza compromessi, dell'autonomia slovacca“. Naturalmente, poco dopo aver scritto queste righe, egli si vide privato del pane e del lavoro.

Il Capo del popolo slovacco, Andrea Hlinka, non abbandonò un collaboratore che altamente apprezzava. Il Dr. Tuka entrò a far parte, in qualità di redattore in capo, dello **Slovák**; di lì a breve fu eletto vice presidente del Partito popolare e, nel 1925, potè fare ingresso al Parlamento. La lotta per l'autonomia, condotta da Hlinka, con l'aiuto di un uomo del sapere di Tuka, **acquistava**, intanto, nel paese, proporzioni che non piacquero ai centralisti prahesi e ai loro giannizzeri slovacchi. Per eliminare quanto era veduto da Praga come un pericolo, nel 1929 fu iscenato un processo e Tuka venne condannato, per tradimento, a quindici anni di carcere duro.

Oggi tutto il mondo riconosce l'ingiustizia perpetrata ai danni degli Slovacchi con la condanna di Tuka. Oggi non v'è più nessuno che difenda il freddo cinismo calcolatore che ispirò coloro che vollero gettare in una prigione il migliore fra i migliori combattenti per la libertà. Il Padre del popolo ebbe a trovarsi, prima fra i ladri, nelle sentine di Leopoldov, dopo fra

J. S. prof. Dr. Emanuel Filo žiada prisahu Jeho Magnificencie.
Prof. Dr. Filo fordert Seine Magnifizenz zur Eidesteistung auf. — Il Rettore pronuncia la formula del giuramento.

Otca národa do temnice, medzi vrahov v Leopoldove a medzi najpodlejších zločincov na Pankráci.

„Ja ťutujem, — vyhlásil pred súdom Andrej Hlinka, — že nie som spoluobžalovaný v tomto zaranžovanom procese, lebo je čestnou úlohou slovenského národovca podstúpiť aj túto cestu za svoj ľud, za svoju krajinu, za svoj štát. Tuka obetoval sa za myšlienku autonomie a slovenský národ mu túto obetu nikdy nezabudne!“

Osem a pol roka strávil Vojtech Tuka v žalári. Jeho telo bolo už zoslabnuté, len veľký duch a veľký ideál ho udržal pri živote v tomto hroznom čase. Roku 1937 ho pustili na podmienečnú slobodu a deportovali na miesto vykázaného mu núteneho pobytu do Plzne.

Dr. Tuka pracoval vedecky aj v žalári. Vo voľných chvíľach pracoval na vedeckom diele o filozofii práva. Toto dielo v najbližom čase vyjde tlačou. Bude mať okrem zaujmavosti, že zväčša bolo napísané v trestnici, i ten význam, že bude prvým pôvodným dielom tohto rázu nielen v slovenskej, ale i slovanskej vedeckej literatúre.

Ked sa Dr. Tuka vrácal z vyhnanstva, dňa 6. decembra 1938, vyzdobené hlavné mesto ho uvítalo oduševnené, neopísateľne srdečne. Slovenski akademici ho už vtedy vítili s heslom: „**Nech žije rektor Tuka!**“

Stalo sa skutkom. Dr. Vojtech Tuka nemohol odmietnuť ani pri neobyčajne fažkej práci ministerskej funkciu prvého rektora Slovenskej univerzity, keďže toto bolo želaním nielen študentstva a profesorského sboru, ale takmer celej slovenskej verejnosti.

Obnovenie starej slávy v novej univerzite.

„**Senatus Academicus Universitatis Slovaca, recolens memoriam Academiae Istropolitanae, anno 1465 a Pontifice Maximo Paulo II. erectae et insimul notificans erectionem Universitatis Status Slovacii sui iuris facti, humanissime rogat Almam et Celeberrimam Universitatem...**“ stálo na krásne upravených pozvánkach, ktorými všetky univerzity tohto sveta boli pozvané na veľkolepú

Verbrecher in das Leopoldover und Pankratzer Gefängnis geworfen wurde.

„Ich bedauere“ — erklärte Hlinka vor dem Gericht — „in diesem arrangierten Prozess nicht mitangeklagt zu sein. Denn für einen slowakischen Patrioten ist es eine ehrenhafte Pflicht, im Interesse seines Volkes, seines Landes und seines Staates auch diesen Weg einzuschlagen. Dr. Tuka hat sich für die slowakische Autonomie geopfert und das slowakische Volk wird ihm dies nie vergessen.“

Fast 9 Jahre verbrachte Adalbert Tuka im Kerker. Sein Körper war schon erschöpft, doch der grosse Geist blieb unbeugsam. Im Jahre 1937 wurde er bedingt freigelassen und nach dem ihm zugewiesenen Zwangsaufenthaltsort in Pilsen deportiert. Auch im Kerker setzte Dr. Tuka seine wissenschaftlichen Arbeiten fort. In seinen freien Stunden arbeitete er an einem wissenschaftlichen Werk über Rechtsphilosophie. Dieses Werk, welches demnächst erscheinen wird, wurde in düsterer Kerkerzelle geschrieben — was wohl einzigartig ist — und wird das erste dieser Art nicht nur in der slowakischen, sondern auch in der gesamten slawischen wissenschaftlichen Literatur sein.

Als Dr. Tuka am 6. Dezember 1938 aus dem Exil zurückkehrte, hiess ihn die festlich geschmückte Hauptstadt jubelnd und begeistert willkommen. **Die slowakischen Akademiker begrüßten ihn schon damals als ihren zukünftigen Rektor.**

Und es geschah. Obwohl ihn die Regierungsgeschäfte voll in Anspruch nehmen, konnte sich Dr. Adalbert Tuka dem allgemeinen Wunsch der Hörerschaft, des Professorenkörpers und der ganzen slowakischen Öffentlichkeit nicht entziehen und nahm die Funktion des ersten Rektors der slowakischen Universität an.

Die Amtseinführung des ersten Rektors der Slowakischen Universität.

„**Senatus Academicus Universitatis Slovaca, recolens memoriam Academiae Istropolitanae, anno 1465 a Pontifice Maximo Paulo II. erectae et insimul notificans erectionem Universitatis Status Slovacii sui iuris facti, humanissime rogat Almam et Celeberrimam Universitatem...**“ Così era scritto sugli inviti diramati a tutte le Università del mondo per il scilenne insediamento del primo ret-

i peggiori malviventi in quelle di Pancrac.

„Io rimpiango — affermò Andrea Hlinka, dinanzi al tribunale — di non essere chiamato con Tuka al banco degli accusati, in questo processo messo in scena da voi; poichè è un onore, per un capo, soffrire anche questa cosa per il bene del suo popolo, della sua terra, per il suo Stato. Tuka si è sacrificato per l'ideale dell'autonomia: il popolo slovacco non dimenticherà mai questo suo sacrificio“.

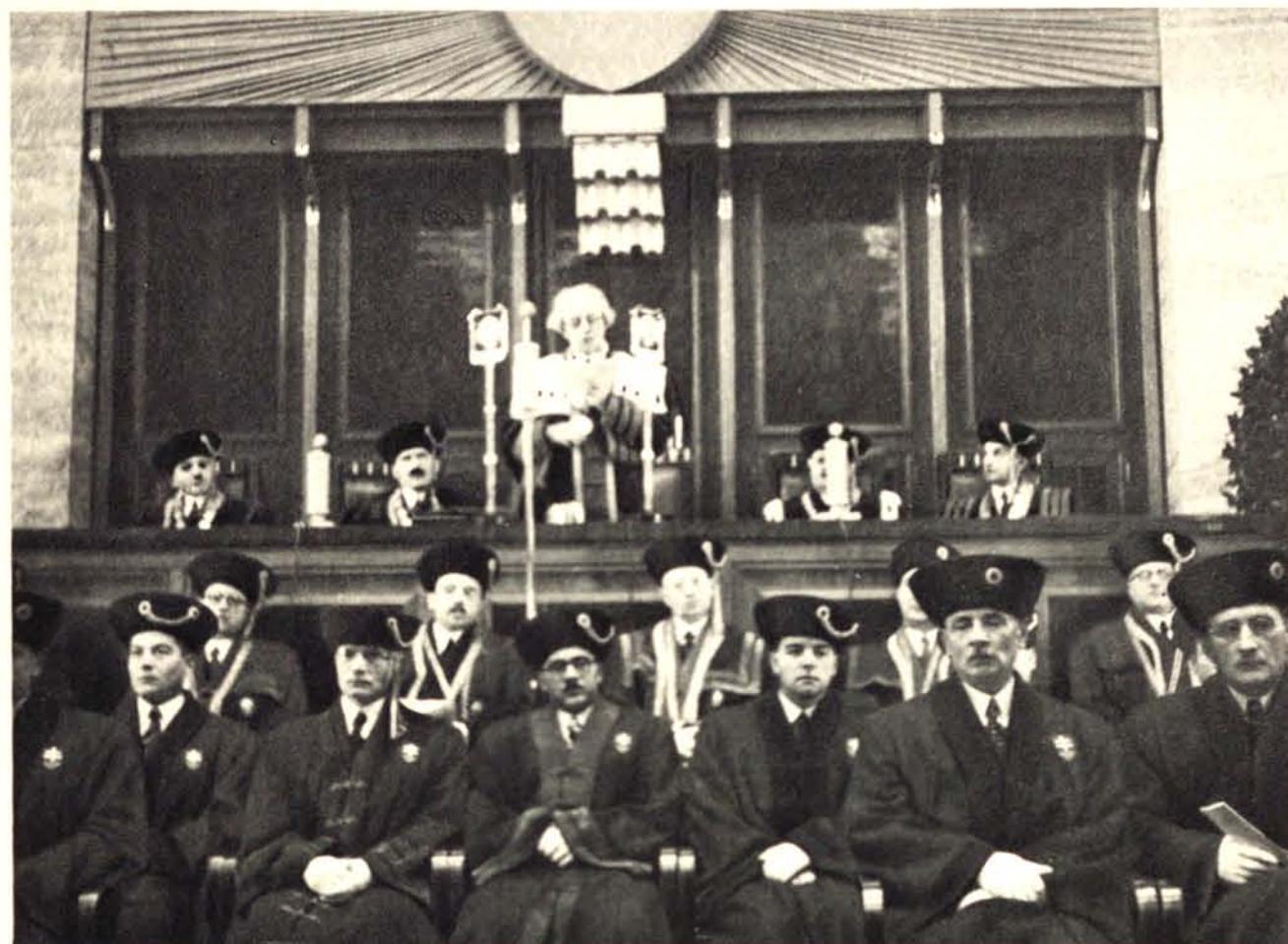
Otto anni e mezzo passò Tuka in prigione. Il suo corpo era ormai indebolito e solo il suo grande spirito ed il grande ideale che lo animava poterono trattenerlo in vita durante questo terribile periodo. Nel 1937 fu rilasciato in limitata libertà e confinato a Plzeň, dove ebbe domicilio coatto. **Il Dr. Tuka attese alla sua attività scientifica anche in prigione.** Nei momenti che gli rimanevano liberi, egli lavorava ad un'opera di filosofia del diritto che vedrà fra breve la luce. Questa sarà una pubblicazione rimarchevole e altremodo interessante, non solo per il fatto di essere stata scritta, in maggior parte durante una prigione, ma anche e soprattutto perché essa costituisce il primo studio originale, su tale argomento, scritto in una lingua slava.

Quando Tuka rientrò dall'esilio, il 6 dicembre 1938, la capitale, parata a festa, lo accolse con dimostrazioni di indescrivibile entusiasmo. Gli studenti universitari lo accolsero al grido di „**Viva il Rettore Tuka!**“.

E il Dr. Tuka, in realtà, non poté rifiutare, nonostante la già gravosa mansione ministeriale da lui ricoperta, di accettare la carica di primo Rettore dell'Università Slovacca, poichè tale era il desiderio, non solo degli studenti e dei professori, ma di tutto il popolo slovacco.

Si rinnovano le antiche glorie, nella giovane Università.

„**Senatus Academicus Universitatis Slovaca, recolens memoriam Academiae Istropolitanae, anno 1465 a Pontifice Maximo Paulo II. erectae et insimul notificans erectionem Universitatis Status Slovacii sui iuris facti, humanissime rogat Almam et Celeberrimam Universitatem...**“ Così era scritto sugli inviti diramati a tutte le Università del mondo per il scilenne insediamento del primo ret-

Prvý rektor Slovenskej univerzity prednáša svoju inštalačnú reč. V popredí proforské kolégium.

Der erste Rektor der Slowakischen Universität hält seine Antrittsvorlesung. Im Vordergrund das Professorenkollegium der Slowakischen Universität. — La prolocione. A piedi della cattedra è il Collegio dei professori.

Delegáti zahraničných univerzít.

Die Vertreter der ausländischen Universitäten. — I rappresentanti delle Università straniere.

inštaláciu prvého rektora Slovenskej univerzity.

Veľkolepý deň, sviatok slovenskej vedy bol deň 14. januára 1940. Právom a správne. Veď už samotná pozvánka hovorí, že najslávnejší predstaviteľia zahraničných inštitúcií a vedy... „*occasionem habebunt cognoscere culturam Nostrae extensione quidem parvae, at historia magnae Patriae...*“

Na tento veľký deň Slovenska a slovenskej vedy ozdobila sa Bratislava slávnostným rúchom. V predvečer inštalácie boli slávnostne osvetlené všetky pamäti hodnosti starodávneho mesta, zahraničných návštěvníkov a predstaviteľov univerzít vitály nemecké, talianske, sovietské, švédske, bulharské, maďarské, belgické a slovenské zástavy, ľud v rámci slávnostných bohoslužieb vzdával vďakу Všemohúcomu, ktorý dožieli ľažko skúšanemu národu dožiť sa i tohto dňa.

Pred budovou Slovenskej univerzity stál obrovský zástup ľudu, čestná stráž Hlinkovej gardy, Hlinkovej mládeže a FS vzdávala čest prichádzajúcim hosťom. Veľká aula ukázala sa v plnom svojom lesku. Postranné lóže boli ozdobené zástavami štátnymi a zástavami HSĽS, z lóže, určenej pre prezidenta Dr. J. Tisu, visel nádherný koberec. Prišli sem členovia snemu, duchovenstvo, zástupcovia nemeckej vojenskej misie, hlavný veliteľ HG, predstaviteľia armády, žandárstva, úradov, hospodárskeho, kultúrneho a spoločenského sveta, obrovský počet akademickej mládeže.

Tu boli všetci ministri, v osobitnej lóži sedel ríšsky minister Dr. Seyss-Inquart so svojou súitou a aj hlavný starosta Viedne, Dr. Tabe. V ďalších lóžach sedeli všetci príslušníci diplomatického sboru v Bratislave. Presne o 10.30 hod. oznamili fanfáry príchod rektorov a profesorov cudzích vysokých škôl, oblečených v pestrých a vážnych talároch, ktorí potom zaujali miesta na vyhradených sedadlách pred predsedníckou estrádou. **O 10.40 hod. vstúpil do svojej lóže prezent Republiky**, ktorému všetci prítomní usporiadali dlhotrvajúce ovácie. Potom fanfáry ohlásili príchod členov profesorského sboru Slovenskej univerzity. Majú na túto historickú inštaláciu nové

teten Anzeigen zu lesen, mit welchen sämtliche Universitäten der Welt zur feierlichen Amtseinführung des ersten Rektors der Slowakischen Universität eingeladen wurden.

Der 14. Januar 1940 war ein grosser Tag, ein Festtag der slowakischen Wissenschaft. Stand ja doch auf den Einladungsschreiben an die Vertreter der ausländischen Hochschulen und Wissenschaften... „*occasionem habebunt cognoscere culturam Nostrae extensione quidem parvae, at historia magnae Patriae...*“

Zu diesem grossen Tag der Slowakei hat sich Bratislava festlich geschmückt. Am Vorabend der Amtseinführung waren sämtliche historischen Gebäude der Hauptstadt festlich beleuchtet. Deutsche, italienische, sowjetrussische, ungarische, bulgarische, belgische, schwedische und slowakische Flaggen begrüssten die Vertreter der ausländischen Hochschulen und die Gäste.

Den Auftakt zu den Feierlichkeiten bildete der Gottesdienst im St. Martins-Dome und in der evangelischen Kirche. Vor dem Gebäude der Slowakischen Universität, wo die Ehrenwache der Hlinkagarde, die Hlinkajugend, sowie FS Aufstellung genommen hatte, sammelten sich grosse Volksmengen an. Die Aula der Universität strahlte im festlichen Glanze. Die Seitenlogen waren mit Staatsflaggen und mit jenen der Partei, die Präsidentenloge mit einem prächtigen Teppich geschmückt. Es kamen die Abgeordneten, die Geistlichkeit, die Mitglieder der deutschen Militärmision, der HG-Oberkommandant, die Vertreter der Wehrmacht, des Wirtschafts-, des Kultur- und Gesellschaftslebens, sowie die akademische Jugend in grosser Zahl.

Ausserdem erschienen sämtliche Mitglieder der Regierung. In einer Ehrenloge sass Reichsminister Dr. Seyss-Inquart, die Herren seiner Begleitung und der Oberbürgermeister der Stadt Wien, Dr. Tabe. In den übrigen Logen hatten die Mitglieder des Bratislavaer diplomatischen Korps Platz genommen.

Die Fanfaren, die pünktlich um 10.30 Uhr ertönten, verkündeten die Ankunft der ausländischen Gäste, die Ihre Plätze vor der Präsidentenestrade einnahmen. Um 10.40 Uhr betrat der Präsident der Republik, sturmisch begrüßt, seine Loge. Fanfaren verkündeten auch den Einzug des Prä-

tore dell' Università Slovacca. Grande giorno, il 14 gennaio 1940, festa della scienza slovacca, che dava ai più illustri rappresentanti degli Ateni stranieri „... *occasionem cognoscere culturam Nostrae, extensione quidem parvae, at historia magnae Patriae.*“

In questo giorno, grande per la Slovacchia e la scienza slovacca, Bratislava assunse l'aspetto delle grandi occasioni. Alla vigilia, tutti i monumenti della città vecchia erano stati illuminati a giorno, mentre bandiere tedesche, italiane, sovietiche, svedesi, bulgare, ungheresi, belghe e slovacche salutavano festosamente gli ospiti e i rappresentanti delle Università straniere. Il popolo, durante le solenni ceremonie religiose, indette per l'occasione, rendeva grazie all'Onnipotente per aver concesso alla nazione, così duramente provata nel suo lungo passato, di vivere quell'indimenticabile giorno.

Davanti all'edificio dell'Università era assiepata una folla enorme. Una squadra d'onore della Guardia di Hlinka, la Gioventù di Hlinka e le F. S. germaniche, rendevano gli onori alle personalità intervenute.

L'Aula Magna era splendidamente addobbata, coi palchi laterali ornati di bandiere slovacche e delle insegne del Partito; dal palco presidenziale pendeva un magnifico drappo. Erano presenti i membri della Dieta, il Clero, i rappresentanti della missione militare tedesca, il Comandante in capo della Guardia di Hlinka; rappresentanti dell'esercito, della polizia, del commercio, della cultura e della migliore società, oltre a un gran numero di studenti. Erano, pure, presenti tutti i Ministri, mentre, in un palco riservato, sedevano il ministro tedesco Seyss-Inquart col suo seguito e il podestà di Vienna, Dr. Tabe. Gli altri palchi erano occupati dai membri del corpo diplomatico.

Alle dieci e mezza in punto lo squillo delle fanfare annunciò l'arrivo dei rettori e dei professori delle Università straniere, che andarono ad assidersi, parati nei loro solenni talari, sui seggi prospicienti il podio della presidenza.

Alle 10.40 fece il suo ingresso il Presidente della Repubblica, accolto da un vibrante applauso da parte di tutto il pubblico. Infine le trombe annunziarono l'arrivo del Collegio

Prof. Dr. L. Dautrebande, univerzitný profesor v Lüttichu, čestný člen belgickej Kráľovskej lekárskej akadémie.
Prof. Dr. L. Dautrebande, Universitätsprofessor in Lüttich Ehrenmitglied der Königlich-belgischen medizinischen Akademie. — Il prof. Dr. L. Dautrebande dell'Università di Liegi, membro onorario della R. Accademia medica belga

J. M. prof. Dr. Willy Hoppe, rektor Friedrich-Wilhelmovej univerzity v Berline.
Seine Magnifizenz Prof. Dr. Willy Hoppe, Rektor der Friedrich-Wilhelm-Universität in Berlin. — Il prof. Dr. W. Hoppe, Rettore della Università Friedrich Wilhelm di Berlino

Prof. Giuseppe Salto, direktor chirurgickej kliniky na univerzite v Siene.
Prof. Giuseppe Salto, Direktor der chirurgischen Klinik an der Universität in Siena. — Il prof. Dr. G. Salto, direttore della Clinica di Chirurgia della R. Università di Siena.

J. E. minister prof. Kaftanov, predseda centrálneho komitétu vysokých škôl v Moske.
Prof. Kaftanov, Vorsitzender der Zentralkommitäts für Hochschulwesen in Moskau. — Il Commissario prof. Kaftanov, presidente del Comitato centrale per le Scuole superiori in Mosca.

J. M. prof. Dr. Jozef Huszti, rektor maďarskej kráľovskej univerzity Petra Pázmányho v Budapešti.
Seine Magnifizenz Prof. Dr. Josef Huszti, Rektor der Königlich-ungarischen Peter Pázmány-Universität in Budapest. — Il prof. Dr. J. Huszti, Rettore della R. Università Pietro Pázmány di Budapest.

J. M. prof. Dr. Janaky Stefanov Mollov, rektor univerzity v Sofii.
Seine Magnifizenz Prof. Dr. Janaky Stefanov Mollov, Rektor der Universität in Sofia. — Il prof. Dr. Janaky Stefanov Mollov, Rettore della Università di Sofia

taláre, osobitné odznaky rozoznávajú docentov, mimoriadnych a riadnych profesorov. Napokon, za zvukov fanfár, vstupuje aj akademický senát. Uprostred si zasadol prorektor J. M. prof. Dr. Šeliga, po jeho ľavici J. M. rektor prof. Dr. Vojtech Tuka a dekan právnickej fakulty J. S. prof. Dr. Fundárek. Po jeho pravici sedia dekan lekárskej fakulty J. S. prof. Dr. Filo a dekan filozofickej fakulty J. S. prof. Dr. Stanislav.

Slávnostnú inštalačiu otvoril prorektor prof. Dr. Michal Šeliga, ktorý srdečnými slovami uvítal všetkých prítomných hostí. Po úvodných slovách podal obšírný prehľad o založení a činnosti Academiae Istrompolitanae. Potom predstavil nového rektora Slovenskej univerzity, spomenúc jeho vedecký význam a krátko vylíčiac politický profil prvého rektora slovenskej Istrompolitan.

Po jeho reči prečítal dekan právnickej fakulty, J. S. prof. Dr. Fundárek, latinské znenie pamätnej listiny o voľbe prvého rektora Slovenskej univerzity, na čo ho dekan lekárskej fakulty, J. S. prof. Dr. Ema-

fessorenkollegiums der Slowakischen Universität, dessen Mitglieder bei dieser geschichtlichen Feier zum ersten Male in ihren neuen Talaren erschienen. Zum Abschluss zog der akademische Senat ein und nahm an der Präsidentenestrade Platz. In der Mitte sass Prorektor, S. M. Prof. Dr. Šeliga, zur Linken S. M. der Rektor Prof. Dr. Adalbert Tuka und der Dekan der rechtswissenschaftlichen Fakultät S. S. Prof. Dr. Fundárek, zur Rechten der Dekan der medizinischen Fakultät S. S. Prof. Dr. Filo und der Dekan der philosophischen Fakultät S. S. Prof. Dr. Stanislav.

Die feierliche Amtseinführung wurde durch den Prorektor Prof. Dr. Šeliga eröffnet, der alle Anwesenden herzlichst willkommen hies. Nach der Begrüßungsansprache berichtete er ausführlich über die Entstehung der Academia Istrompolitana, stellte den ersten Rektor der Slowakischen Universität vor und schilderte dessen Lebenslauf, sowie das wissenschaftliche und politische Profil desselben. Nach der Ansprache des Prorektors verlas der Dekan der rechtswissenschaftlichen Universität S. S. Prof. Dr.

dei professori. Questi indossavano i nuovi talari, fregiati delle insegne del grado che distinguono i docenti dai professori straordinari e gli straordinari dagli ordinari. Il Senato accademico prese posto alla cattedra: al centro il Prorettore Šeliga che aveva alla sua sinistra il Rettore Magnifico, prof. Dr. Tuka, e il decano della Facoltà di Legge; alla destra, i decani delle Facoltà di Medicina e di Lettere.

Il prorettore dette inizio alla cerimonia dell'insediamento, dirigendo cordiali parole di benvenuto ai presenti, dopo le quali passò a un'ampia relazione, dell'attività svolta dall'Accademia Istrompolitana. Presentò, infine, il nuovo Rettore, ricordandone i meriti di studioso e delineandone brevemente la figura politica.

Il decano della Facoltà di Legge, prof. Fundárek, dette, poi, lettura del testo latino col quale si annunciava l'elezione del primo Rettore dell'Università slovacca. Il decano di Medicina, prof. Filo, invitò quest'ultimo a prestare il giuramento. **Stupendo e indimenticabile momento quello in cui il Dr. Tuka, dinanzi**

Prezident Republiky odchádza z budovy univerzity.
Der Präsident der Republik verlässt das Universitätsgebäude. — Il Presidente della Repubblica all'uscita dall'Università.

J. M. prvý rektor odchádza z univerzity po skončenej inštalačii.
Seine Magnifizenz der erste Rektor verlässt nach seiner Installation das Universitätsgebäude. — Il Primo Rettore esce dall'Università, a cerimonia compiuta.

nuel Filo, požiadal, aby složil prísahu. **Boly to krásne, vážne a nikdy nezabudnuteľné chvíľky, keď prof. Dr. Tuka v slávnostnom rúchu, precítiac historický význam okamženia, za povstania všetkých prítomných složili latinskú prísahu, aby potom prevzal odznaky svojej vysokej hodnosti.** Nebolo ruky, ktorá by nebola v radoch tleskala, nebolo srdca, ktoré by necítilo zvláštnu dojatosť. Akademický spevokol zaspieval slávnostnú skladbu na slová Andreja Žarnova a mohutný spev zvyšuje krásu týchto chvíľ.

Prvý rektor mal potom nástupnú prednášku na tému „**Albánska krvná pomsta**“. Prítomné obecenstvo so záujmom vypočulo vedeckú prednášku. Nasledovaly pozdravné prejavy zahraničných hostí a predstaviteľov cudzích univerzít. Menom nemeckej delegácie hovoril **rektor berlínskej univerzity, prof. Dr. Hoppe**, a povedal, že slovenski učenci získali si už dávno dobré meno vo svete. Nemecká univerzita v staroslávnom Lipsku rozhodla, že nadviaže sesterské styky s Istopolitanou v presvedčení, že tieto styky budú vždy tesnejšie a budú náležite napomáhať kultúrne obohacovanie sveta. Potom mal prejav **prof. Dr. L. Dautrebande z Illyjskej univerzity v Belgicku**, ktorý želal slovenskej vede veľa úspechov. **Profesor Dr. Molov, rektor sofijskej univerzity**, pozdravil Slovenskú univerzitu v reči bulharskej a slovenskej a zdôraznil, že bratský národ bulharský cíti úprimnú radosť z radosti národa slovenského. Pripomeral časy, keď na Slovensku pôsobili tvorcovia slovanskej abecedy, Cyril a Metod, aby tak nadviazali duchovné styky s bratským národom slovenským, kresfanskou viere verným. Za univerzitu Pázmányho v Pešti a v Debrecine pozdravil Slovenskú univerzitu rečou latinskou a maďarskou **prof. Dr. Jozef Huszti**, ktorý jej želal veľa úspechov do budúcnosti. Po prejave zástupcu univerzity v Sene, **prof. G. Saltu** pozdravil pána prezidenta, univerzitu a jej prvého rektora **profesor Dr. Hans von Euler-Chelpin zo Švédska**. Posledný prejav zo zahraničných delegátov mal **predseda komitétu pre sovietskoruské vysoké školy, minister Kaftanov**. Ruský národ rád vyslal svoju delegáciu, lebo si želá, aby so slovenským nárom

Fundárek die lateinische Gedächtnisurkunde über die Wahl des ersten Rektors der slowakischen Universität. Sodann forderte der Dekan der medizinischen Fakultät S. S. Prof. Dr. Filo den neuen Rektor auf, den akademischen Eid abzulegen.

Alle Anwesenden erhoben sich von Ihren Plätzen. Von der Grösse des Augenblickes sichtlich bewegt, legte Prof. Dr. Tuka den akademischen Eid ab und nahm die Abzeichen der Rektorschürze entgegen. Aller Hände erhoben sich zu freudigem Applaus, es gab aber auch kein Herz, das nicht gerührt worden wäre. Der akademische Gesangverein sang hierauf den feierlichen Chor „Meine Heimat“, der ausserordentlich zur Grösse und Würde des Augenblickes beitrug.

Der neue Rektor hielt dann seine Antrittsvorlesung über das Thema „**Die Blutrache in Albanien**“, welcher die Anwesenden mit grosser Aufmerksamkeit folgten.

Es folgten hierauf die Begrüßungsansprachen der Vertreter der ausländischen Universitäten. Im Namen der deutschen Abordnung ergriff der **Rektor der Berliner Universität, Prof. Dr. Hoppe**, das Wort, welcher erklärte, die slowakischen Wissenschaftler haben im Ausland seit jeher einen guten Ruf. Die Leipziger Universität habe beschlossen, mit der Slowakischen Universität engere Beziehungen anzuknüpfen, um auch auf diese Weise zur Vertiefung des deutsch-slowakischen Verhältnisses beizutragen. Als zweiter sprach der **Professor der belgischen Lütticher Universität, Prof. Dr. L. Dautrebande**, welcher der jungen slowakischen Wissenschaft viel Erfolg wünschte. **Der Rektor der bulgarischen Universität in Sofia, Dr. Molov**, begrüsste die slowakische Universität in bulgarischer und slowakischer Sprache. Er gedachte der tiefen slowakisch-bulgarischen seelischen Verbundenheit, die mit der Tätigkeit der slawischen Glaubensboten Zyrillus und Methodus in der Slowakei ihren Anfang nahm. **Der Vertreter der ungarischen Hochschulen, Prof. Dr. Josef Huszti** hielt seine Begrüßungsansprache in lateinischer und ungarischer Sprache. Nach der Ansprache des **Professors Giuseppe Salta**, der im Namen der italienischen Hochschulen das Wort ergriff, begrüsste den Präsidenten der Republik, die Slowakische Universität und ihren ersten Rektor **der schwedische Professor Dr. Hans von Euler-Chelpin**; als

all'assemblea, levatisi in piedi, pronunciò le parole latine del giuramento e si vestì delle insegne del suo alto grado. Non vi erano mani che non applaudissero, cuori che non fossero commossi. Il coro accademico intonò l'inno trionfale, composto sulle parole di Andrea Žarnov, e il canto possente aggiunse una nota di grandezza alla scena.

Segui, dopo, la prolusione del Rettore su „**La vendetta del sangue in Albania**“, ascoltata con viva attenzione da parte del pubblico. Indi, gli ospiti stranieri porsero parole di saluto e di augurio. A nome della delegazione tedesca, parlò il **Rettore dell'Università berlinese, prof. Dr. Hoppe**, affermando che gli studiosi slovacchi già da tempo si erano fatti un nome in tutto il mondo; che la antica e celebre Università di Lipsia aveva risoluto di entrare in rapporti di fraternità con la Istropolitana, nella certezza che tale stretta collaborazione avrebbe dato fecondi risultati nel campo culturale. Il **prof. L. Dautrebande**, dell'Università di Liegi, augurò i migliori successi alla scienza slovacca e il **prof. Molov**, rettore dell'Università di Sofia, salutò in lingua bulgara e in lingua slovacca la risorta Istropolitana, affermando che la nazione sorella bulgara provava sincera gioia per l'evento che allietava la Slovacchia. Ricordò i tempi in cui i SS. Cirillo e Metodio, creatori della scrittura slava, giunsero in Slovacchia, iniziando i primi rapporti spirituali con la nazione sorella, fedele alla fede cristiana. A nome dell'Università Pazmany in lingua latina ed ungherese, parlò il **prof.**

J. Huszti, bene augurando per l'avvenire del nostro ateneo. Dopo le parole di omaggio, rivolte dal **prof. G. Salta**, della R. Università di Siena, porse il suo saluto al Presidente della Repubblica, all'Università e al suo primo Rettore, il professore svedese **Hans von Euler-Chelpin**. L'ultimo discorso, fra quelli tenuti dagli ospiti stranieri, fu pronunciato dal **presidente del Comitato per le Scuole di studi superiori, commissario Kaftanov**: il popolo russo era stato lieto di inviare una sua delegazione, poichè si augurava di poter stringere buoni rapporti con il popolo e con la scienza slovacchi. „Vogliate accoglierci — concluse il commissario — con gli stessi senti-

Budova Akademie Istropolitany v Bratislavě na Ventúrskej ulici č. 5–7.
Gebäudenummern 5—7 in der Venturgasse, ehemals Sitz der Academia Istropolitana. — L'antico edificio dell'Accademia Istropolitana.
a Bratislava.

a so slovenskou vedou nadviazal dobré styky. Prijmte nás, — hovoril dalej, — s tými istými pocitmi, s akými sme my prišli k vám. Obrátiac sa napokon k prezidentovi Republiky, želal slovenskej vede a národu plný rozkvet a veľa šťastia.

V rámci slávností inštalácie prvého rektora Slovenskej univerzity boli v Bratislave, ba i na celom Slovensku krásne a veľkolepé slávnosti. Fakultné spolky Slovenskej univerzity usporiadaly reprezentačný ples, Slovenské národné divadlo malo slávnostné predstavenie, v školách, spolkoch, jednotách, v rozhlasovej, novinách a vôbec **všade a všetkými spôsobmi prejavovala sa nesmierna radosť a hrdosť slovenského národa v tento historický deň našej vedy**. Zahraniční účastníci, zástupcovia univerzít boli prijati pánom prezidentom, navštívili blízke Vajnory, kde im tamojšia mládež prednesla rázovité slovenské spevy, tance a zvyky, počasťovala dobrým slovenským vínom vajnorským. Pozreli si všetky pamäti hodnosti Bratislavu, položili veniec na hrob býv. vicekancelára Istropolitany, Juraja Schomberga, navštívili Piešťany, Trenčianske Teplice, v Ružomberku pri monumentálnej hrobke Vodcu národa, Andreja Hlinku, pietne ocenili prácu nesmrteľného veľducha, potom odcestovali do Tatier, kde spoznali nádheru Štrby, Vyšných Hág, Polianky, Smokovca, Lomnice, navštívili mesto Kežmarok, sostúpili do jaskyň v Demänovej, aby tak spoznali krásy, ktoré obohacujú štát Slovákov. Od nastúpenia cesty do Vajnor až do oficiálneho zaklúčenia návštevy večerou, dávanou na počesť vzácných hostí ministrom zahraničia, desiatky rôznych originálnych usporiadania, milých prekvapení spestrili tunajší pobyt hostí, ktorí tak za cesty, ako aj po ceste, pri rozlúčke a už i doma, vo svojich štátoch, dávali a dávajú výraz pre-svedčeniu, že Slovensko a Slováci zasluhujú si celej lásky a obdivu. A i v tomto vidime a ceníme obrovský význam nezabudnuteľnej, historickej Inštalácie Jeho Magnificencie prvého rektora Slovenskej univerzity, prof. Dr. Vojtecha Tuku. Bola to najväčšia udalosť slovenskej vedy a veľká príležitosť pre slávnych predstaviteľov zahraničnej vedy „cognoscere culturam Nostrae extensione quidem parvae, at historia magnae Patriae...“

letzter sprach **der Vorsitzende des Komitees für sowjetrussische Hochschulen, Minister Kaftanow**. Das russische Volk habe gerne ihre Abordnung zu den Amtseinführungsfestlichkeiten nach Bratislava entsendet, da es freundschaftliche Beziehungen zum slowakischen Volk und zur slowakischen Wissenschaft anzuknüpfen wünsche. „Empfanget uns mit denselben Gefühlen, mit welchen wir zu Euch gekommen sind“ — erklärte er, und, zum Präsidenten der Republik gewendet, wünschte er der slowakischen Wissenschaft und dem slowakischen Volk volles Aufblühen und viel Glück.

Anlässlich der Amtseinführung des ersten Rektors der Slowakischen Universität wurden in der Hauptstadt grosse Feierlichkeiten veranstaltet. Die Fakultätsvereine der Slowakischen Universität veranstalteten einen Festball, im Slowakischen Nationaltheater gab es eine Festvorstellung, die Schulen, Vereine, der Rundfunk und die Presse gaben Zeugnis ob der Freude und dem Stolz des slowakischen Volkes über diesen geschichtlichen Tag der slowakischen Wissenschaft. Die ausländischen Gäste wurden vom Präsidenten der Republik empfangen, besuchten Vajnory, wo ihnen die dortige Jugend charakteristische slowakische Lieder, Tänze und Bräuche vortrugen und sie mit gutem slowakischen Wein bewirtete. Ferner besichtigten sie eingehend die Denkwürdigkeiten von Bratislava, legten einen Kranz am Grabe des eh. Vizekanzlers der Istropolitana, Georg Schomberg nieder und machten eine mehrtägige Rundreise durch die Slowakei, wobei sie Ružomberok, wo sie das Andenken des Vaters des slowakischen Volkes, Andreas Hlinka ehnten, die Hohe Tatra, die Demänová-Grotten und Kežmarok besuchten. Zum Abschluss gab der Außen- und Inneminister zu Ehren der Gäste ein Festessen.

Die ausländischen Gäste, die an der Amtseinführung des ersten Rektors der Slowakischen Universität teilnahmen, konnten sich überall davon überzeugen, dass das slowakische Volk und die Slowakische Republik Vertrauen und Anerkennung seitens des Auslandes verdienen. Es wurden ihnen alle Möglichkeiten hierzu gegeben, „cognoscere culturam Nostrae extensione quidem parvae, at historia magnae Patriae...“

menti coi quali noi siamo venuti da voi". Rivolgendosi, infine, al Presidente della Repubblica, augurò alla nazione e alla cultura slovacche un felice avvenire.

In occasione dell'insediamento solenne del primo Rettore dell'Università, si ebbero a Bratislava e in tutta la Slovacchia, grandiosi festeggiamenti. Le associazioni studentesche delle varie Facoltà organizzarono un ballo di gala; il Teatro nazionale dette speciali rappresentazioni; nelle scuole, alla Radio, in tutte le organizzazioni private e pubbliche si ebbero manifestazioni di gaudio e di orgoglio per lo storico giorno.

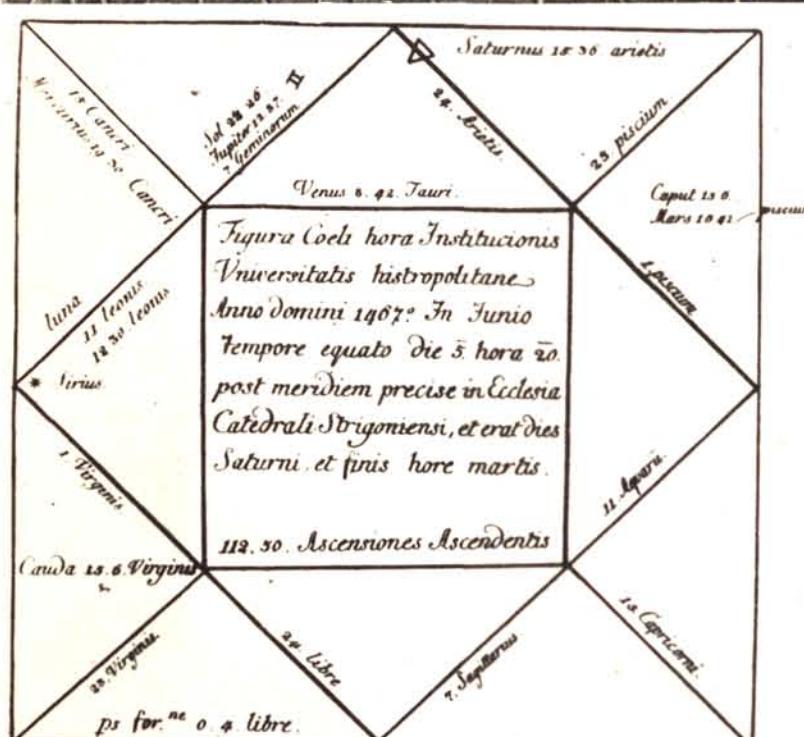
I rappresentanti delle Università straniere furono ricevuti in udienza dal Presidente della Repubblica; invitati a Vajnory, non lontano da Bratislava, dove assistettero a spettacoli folcloristici e saggiorono il rinomato vino del paese. Visitarono tutti i monumenti della capitale, deponendo una corona sulla tomba del vicecancelliere della **Accademia Istropolitana**, Giorgio Schomberg; si recarono a Piešťany, Trenčianske Teplice, a Ružomberok, dove resero omaggio alla tomba di Andrea Hlinka, Capo del popolo slovacco; proseguirono per i Tatra, dove poterono ammirare le bellezze naturali di Štrba, di Vyšnie Hág, Polianka, Smokovec, Lomnica; visitarono la città di Kežmarok, le grotte di Demänová. Dall'inizio del viaggio fino al banchetto di addio, offerto dal ministro degli Esteri, e col quale si concluse ufficialmente la visita, gli ospiti stranieri ebbero allietato e reso ancor più gradevole il loro soggiorno da una infinità di gradite sorprese preparate loro e dal perfetto funzionamento della organizzazione.

E non una volta, sia durante, come dopo il viaggio, tale cosa fu riconosciuta e fu detto che la Slovacchia e gli Slovacchi avevano saputo meritarsi simpatia e ammirazione. Ed anche in ciò vediamo ed apprezziamo il grandissimo significato assunto dall'indimenticabile e storico insediamento della Magnificenza il Primo Rettore dell'Università Slovacca, prof. Dr. Vojtech Tuka.

La cerimonia costituì il più grande avvenimento della scienza slovacca e la migliore occasione, per i rappresentanti della cultura straniera, di „cognoscere culturam Nostrae extensione quidem parvae, at historia magnae Patriae...“

Pápež Pavol II., ktorý 19. mája 1465 potvrdil založenie univerzity v Bratislave.
Papst Paul II., der am 19. Mai 1465 die Errichtung der Universität in Pressburg bewilligte.
— Il Papa Paolo II che il 19 maggio 1465 confermò la fondazione dell'Accademia.

Horoskop Akademie Isthropolitana.
Das Horoskop der Academia Isthropolitana. —
L'oroscopo dell'Accademia.

Cuicunque Mercurius Fuerit in duodecima, erit magnus
Sapiens magnusque Philosophus. Messahala in antilogio.

Johannes Regiomontanus.

Náhrobny kameň prvého vicekancléra Akademie Istriopolitany, Juraja zo Schomberga, v bratislavskom dome, † 30. IX. 1486. Pripisuje sa majstrovi Mikulášovi z Leydenu.

Das Grabdenkmal des ersten Vizekanzlers der Accademia Istriopolitana, Georg von Schomberg, gest. 30. IX. 1486, wahrscheinlich ein Werk des Meisters Nikolaus von Leyden. — La pietra tombale del primo vicecanceliere dell'Accademia Istriopolitana, Giorgio di Schomberg († 30. IX. 1486), nel duomo di S. Martino. L'effige scolpita è attribuita al maestro Niccolò da Leyden.

Dóm sv. Martína v Bratislave.
Der St. Martins-Dom in Pressburg. — Il duomo
di S. Martino.

Univerzitná delegácia kladie veniec na hrob prvého vicekancléra Akademie Istropolitany, Júraja zo Schomberga, v bratislavskom dome sv. Martína.
Kranzniederlegung am Grabe des ersten Vizekanzlers der Academia Istropolitana, Georg von Schomberg im St. Martins-Dom in Pressburg. — La delegazione universitaria depone una corona sulla tomba del primo vicecancelliere dell'Accademia.

Pohľad na starú Bratislavu.
Das alte Pressburg. — Aspetti della vecchia Bratislava.

Zahraniční hostia na univerzitných slávnostach na prechádzke po Bratislave.

Die ausländischen Teilnehmer an den Universitätsfeierlichkeiten besichtigten Pressburg. — Gli ospiti stranieri visitano la capitale.

Účastníci prehliadky Bratislavы pred dómom sv. Martina.

Vor dem St. Martins-Dom. — Ai duomo di S. Martino.

Pod Michalskou bránu.
Unter dem Michaelertor. — A porta S. Michele.

Slovenský Dunaj, ktorý dal meno starej univerzite Akademii Istropolitane v Bratislave.
Die slowakische Donau, nach welcher die ehemalige Academia Istropolitana benannt wurde. — Danubio slovacco. Da esso, l'antica
Università prese il nome di Accademia Istropolitana.

Z prechádzky po Bratislave: prezidentský palác a pohľad na námestie Andreja Hlinku.
Das Palais des Präsidenten und Ansicht des Andrej-Hlinka-Platzes — il palazzo presidenziale e la Piazza Andra Hlinka.

V Slovenskom národnom divadle bolo z príležitosti inštalačie prvého rektora slávnostné predstavenie: „Zaim zeme Podkarpatskej“.

Im Slowakischen Nationaltheater fand anlässlich der Installation des ersten Rektors der Slowakischen Universität die Festaufführung des „Psalms des Karpatenlandes“ statt. — La serata di gala al Teatro nazionale, in occasione dell'insediamento del primo Rettore. L'orchestra eseguisce il Salmo della terra subcarpatica.

Obrázky zo slávostného predstavenia
v Slovenskom národnom divadle.
Bilder von der Festaufführung im Slowaki-
schen Nationaltheater. — Aspetti del teatro.

Bratislavská Reduta, kde bol usporiadaný reprezentačný ples Slovenskej univerzity.

Das Gebäude der Redoute in Pressburg, wo der grosse Ball der Slow. Universität abgehalten wurde. — L'edificio della "Redoute" dove ha avuto luogo il ballo di gala dell'Università.

J. M. rektor prof. Dr. Vojtech Tuka so svojou páhou prichádza na ples.
Seine Magnifizenz Rektor Dr. Tuka und Gemahlin erscheinen am Ball. — L'arrivo del Rettore e della Signora Tuka al ballo.

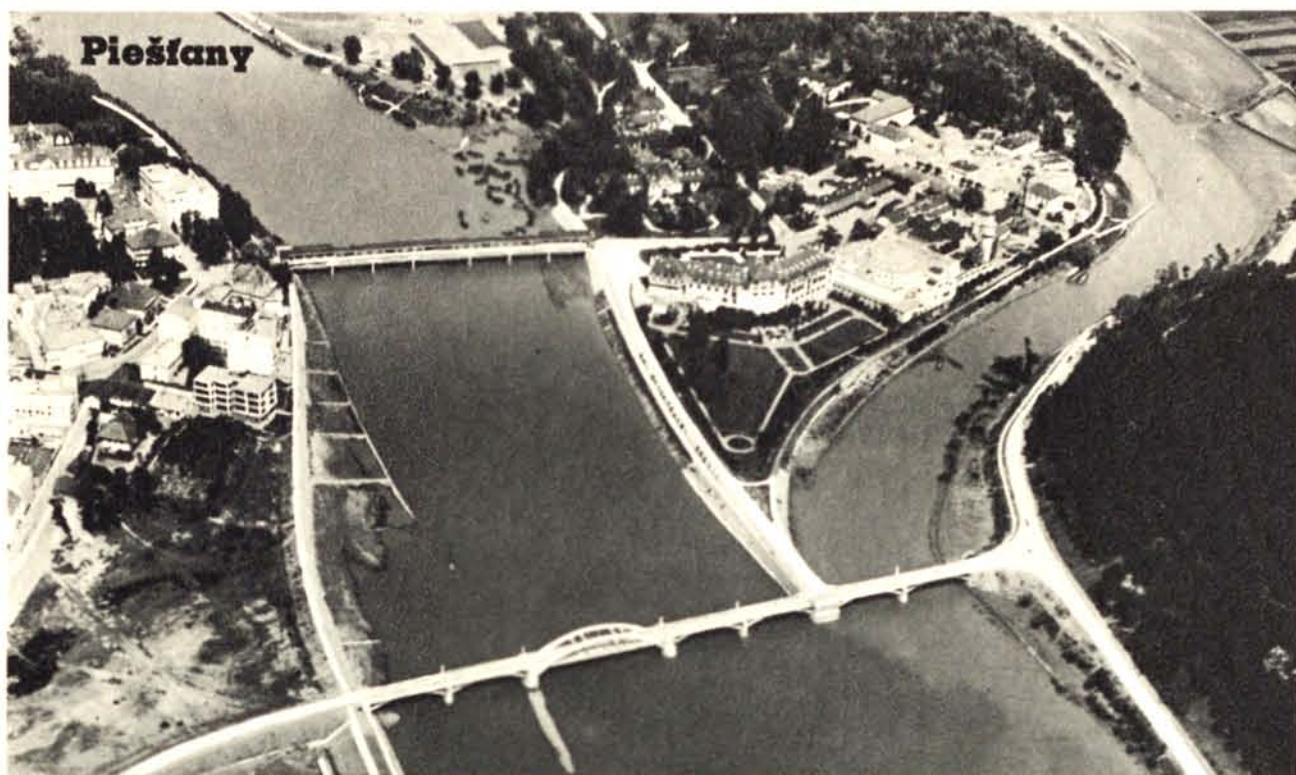
Pán president v rozhovore s prof. Dr. Tukom.
Der Präsident der Republik im Gespräch mit Prof. Dr. Tuka. — Il presidente conversa col prof. Tuka.

Z rozlúčkového večierka, ktorý dával na počesť zahraničných účastníkov univerzitných slávností.

Empfang zu Ehren der ausländischen Gäste, welche an den Universitätsfeierlichkeiten teilnahmen.—La serata di addio, in onore degli ospiti stranieri convenuti ai festeggiamenti dell'Università.

Zahraniční hostia univerzitných slávností na ceste po Slovensku
Die ausländischen Gäste, welche an den Universitätsfeierlichkeiten und an der Rundreise in der Slowakei teilnahmen — Gli ospiti stranieri visitano la Slovacchia

Príchod na piešťanskú stanicu.
Ankunft in Piešťany. — Arrivo alla stazione di Piešťany.

Prehliadka kúpeľného ostrova v Piešťanoch.
Besichtigung der Thermalinsel in Piešfany. — Visita all'isola termale di Piešfany.

Pri Trajanovej studni — piešťanskem termálnom pramene.
Der Trajan-Brunnen, eine Thermalquelle in Piešfany. — Al pozzo di Traiano, sorgente termale di Piešfany.

Partia z piešťanského kúpeľného ostrova.
Ein Teil der Thermalinsel in Piešťany. — Uno degli aspetti dell'isola termale.

Prof. Dr. Hoppe skúsa teplotu piešťanského báňa.
Prof. Dr. Hoppe misst die Temperatur des Thermalischlammes — Il prof. Hoppe rettore dell'Università di Berlino saggia la temperatura del fango.

Universitní hostia na prehliadke piešťanského muzea.
Die Gäste der Universität besichtigen das Museum in Piešťany — In visita al Museo di Piešťany

Medzi teplickými dievčatami.
Mädchen aus Trenčianske Teplice. — Fra le ragazze di Teplice.

Detský bazén na lesnom termálnom kúpalisku „Zelená žaba“ v Trenčianskych Tepliciach.
Kinderbassins im Thermalbad „Zelená žaba“ (Grüner Frosch) in Trenč. Teplice. — Il bacino per i ragazzi, al Bagno „La rana verde“.

Kúpeľná dvorana.
Die Badehalle. — La sala dei Bagni.

Pohled z Tatranskej Lomnice na skupinu Lomnického štítu.
Hohe Tatra — die Lomnitzer Spitze, von Tatranská Lomnica aus gesehen. — Panorama del gruppo del Lomnický štít, visto da Tatranská Lomnica.

Banket v hoteli „Hviezdoslav“ na Štrbskom Plese.

Ein Bankett im Hotel „Hviezdoslav“ am Štrba-See. — Il banchetto all'Albergo Hviezdoslav di Štrbské Pleso.

Zátišie v kaviarni hotela „Hviezdoslav“.—
Im Kaffeehaus des Hotels „Hviezdoslav“.—
Angolo nel Caffè dell'Albergo.

Vysoké Tatry — Štrbské Pleso.
Hohe Tatra — Štrba-See. — Alti Tatra: Štrbské Pleso.

Hotel „Encián“ na Skalnatom Pleso (1763 m n. m.).
Hotel „Enzian“ am Skalnáte Pleso. (1763 m ü. M.) — L'Albergo Encián a Skalnaté Pleso (1763 m. s. l. m.).

Vysoké Tatry od Veľkého Slavkova.
Hohe Tatra, vom Veľký Slavkov aus ge-
sehen. — Gli Alti Tatrami dal Gran Slavkov

Prof. Dr. Hoppe prezerá si zariadenie sa-
natória vo Vyšných Hágoch.
Prof. Dr. Hoppe besichtigt das Sanatorium
in Vyšné Hág. — Il prof. Hoppe osserva
gli apparecchi del Sanatorio di Vyšné Hág

Visutá lanovka na Lomnický štít (2634 m n. m.).
Drahtseilbahn zur Lomnitzerspitze (2634 m ü. M.) — La funicolare per Lomnický Štít.

Vysoké Tatry — pohľad od Krivánskeho plesa na Nízke Tatry.
Hohe Tatra — Ansicht von der Niederen Tatra aus. — Alti Tatra: panorama visto da Krivánske pleso.

Vysoké Tatry — pohľad so Širokého sedla na Gerlachovku.
Aussicht vom Široké sedlo auf die Gerlachovka. — Alti Tatra: panorama visto da Passo largo, a Gerlach

Lomnický a Kežmarský Štít.
Lomnitzer und Käsmarker Spitze. — Le guglie del Lomnický e del Kežmarský.

Kežmarok — Käsmark

Návštěva na radnici v Kežmarku.
Besuch des Rathauses in Käsmark. — Visita al municipio di
Kežmarok.

Demänovské jaskyne — kapinka.
Demänová-Grotten — die Kapelle. — Le grotte di Demänová: La cappelletta.

Prehliadka jaskýň.

Besichtigung der Grotten. — Visita alle grotte.

Demänovské jaskyne — čarobné jazierko.

Demänová-Grotten — der Zaubersee. — Le grotte di Demänová. Il lago incantato.

Čarobné jazierko — Der Zaubersee

Jánošíkov kraj — Vrátna dolina.
Jánošíks Heimat — Das Vrátna-Tal. — Terra di Jánošík: la valle di Vrátna.

Z príležitosti inštalácie prvého rektora Slovenskej univerzity, prof. Dr. Vojtechu Tuku, pozdravili univerzitu a jej prvého rektora:

Anlässlich der Installation des ersten Rektors der Slowakischen Universität, Prof. Dr. Adalbert Tuka, begrüßten die Universität und ihren ersten Rektor:—In occasione dell'insediamento del Primo Rettore dell'Università Slovaceca, Dr. Vojtech Tuka, hanno inviato le loro felicitazioni:

Europa.

Aarhus Universitet, Danmark.
Akademie der Wissenschaften in Wien.
Albert Ludwigs-Universität, Freiburg im Breisgau.
Albertus-Universität, Königsberg.
Ateneo Romano Università Italiana, Roma.
Ateneo, Torinese, Torino.
Az egyetemes református jogakadémia, Kecskemét.
Budapesti királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem.
Christian-Albrechts-Universität, Kiel.
Debreceni Tisza Egyetem.
Deutsche Karls-Universität in Prag.
Deutsche Technische Hochschule in Brünn.
Dozentenbund der Nationalsozialistischen deutschen Arbeiterpartei, Reichsleitung, München.
Ernst-Moritz-Arndt-Universität, Greifswald.
Friedrich-Alexander-Universität, Erlangen.
Friedrich-Schiller-Universität, Jena.
Friedrich-Wilhelms-Universität, Berlin.
Genueensis Ateneo, Genova.
Georg-August-Universität, Göttingen.
Gosudarstvennyj Universitet imeni V. V. Kujbiševa v Tomske.
Institut für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht, Berlin.
Kazanski Universitet, Kazany.
Kongl. Carolinska Medico Chirurgiska Institutet, Stockholm.
Kenhavns Universitet.
Ludwig-Maximilians-Universität, München.
Ludwigs-Universität, Giesen.
M. kir. Ferenc József Tudomány Egyetem, Szeged.
Martin Luther-Universität, Halle-Wittenberg.
Medizinische Akademie in Düsseldorf.
Panepistémion Thessanikés ho Pytanis.
Philipps-Universität in Marburg.

Philosophische Hochschule, Augsburg.
Pravnog fakultet, Subotica.
R. Università degli Studi di Genova.
R. Università degli Studi, Milano.
R. Università di Napoli.
R. Università di Padova.
R. Università di Siena.
Regia Università, Genova.
Rhein. Friedr.-Wilh.-Universität, Bonn.
Schlesische Akademie zu Braunsberg.
Tartu Ulikooli (Univerzita v Tartu).
Technische Hochschule, Hannover.
Technische Hochschule, München.
The National University of Ireland, Dublin.
Tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület jogakadémiája, Miskolc.
Università, Bologna.
Università, Cagliari.
Università, Firenze.
Università, Pavia.
Universitas Basiliensis, Basel.
Universitas Friburgensis, Helvetiorum.
Universitas Panormitana, Palermo.
Universitas Turicensis, Zürich.
Universität, Bern.
Universität, Frankfurt a. Main.
Universität, Graz.
Universität, Hamburg.
Universität, Heidelberg.
Universität, Innsbruck.
Universität, Köln.
Universität, Leipzig.
Universität, Lund.
Universität Rostock, Seestadt Rostock.
Universität, Tübingen.
Universität, Wien.
Universität, Würzburg.
Universiteit te Gent.
Université de Genève.
Université Istanbul.
Université de Lausanne.
Université de Lettonie, Riga.
Université de Liège.

Université de Neuchâtel.
Université Vytautas — Ie — Grand de Kaunas.
Universitet Sofia.
Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.
Univerzitet, Beograd.
Univerzitet u Zagrebu.
Upsala Universitet.
Voronežskij Gosudarstnevnyj Universitet.
Westfälische Wilhelms-Universität zu Münster.

Amerika — Azia.

College of Liberal Arts, University of Dubuque, Iowa.
Cornell University Medical College New York City.
Indiana University, Bloomington.
Long Island University, College of Arts and Sciences Brooklyn, New York.
Louisiana State University and agricultural and mechanical College, University.
Marquette University Milwaukee, Wisconsin.
Northwestern University, Evanston — Chicago.
Standford University, California.
The Tulane University of Louisiana, New Orleans.
The University of North Dakota.
Tokyo Imperial University.
Universidad de Puerto Rico, Rio Pedras.
Universidad de Yucatan, Merida — Yucatan, Mexico.
University of Arizona, Tuscon.
University of Arkansas, Fayetteville.
University of Dayton, Ohio.
University of Florida, Gainesville.
University of Hong Kong.
University of Illinois, Urbana.
University of Michigan, Ann Arbor.
University of Missouri, Columbia.
University of Virginia, Charlottesville.

Prof. Dr. VOJTECH TUKA

prvý rektor Slovenskej univerzity — *der erste Rektor der Slovakischen Universität*

Vydalo Herausgegeben von	Vydavatelstvo Nového Slovenska, Bratislava-Nitra Nové Slovensko (<i>Die neue Slowakei</i>), Bratislava-Nitra
Fotografie Bilder	Archív Nového Slovenska Nové Slovensko
Článok napísal Aufsatz von	J. Adámy-Aren
Tlačila Druck	Slovenská Grafia, Bratislava

Bratislava-Pressburg 1940